

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általalok a katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt., félévre 2 frt. 50 kr., negyedévre 1 frt. 25 kr. — Egyes szám ára 5 kr.
Előzetesíteni a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál.

Felelős szerkesztő:
Németh Ödön.

Megjelenik hetenkint 2-szer: szerdán este és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szekesfejérvár, kigyó-utca 9. szám.
Hirdetések helyenként 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr.

Lajthán innen és tul.

Daczára annak, hogy közéletünk mozgalmasabb időket régóta nem élt mint a minő a mostani, parlamenti életünk, a mely gőcpontja a közéletnek, soha unalmasabb és fásultabb képet nem nyújtott a mainál. A kormány munkanélküli van s nem képes foglalkoztatni a parlamentet, melynek élet-erején ott rágódik az utolsó választás visszaéléseinek férgé. Semmi bizalom a kormány iránt se fent, se lent. A nemzet minden hitét és bizalmát elvesztette a kormány iránt, mely a helyett, hogy köz-állapotaink kóros betegségét igyekeznék meggyógyítani, a bürökban megindítja az alattomos bosszu munkáját, hogy állásuktól és becsületüktől foszsa meg mindazokat, a kik nem szegődtek erőszakos politikájához segítőknek. Temesmegyében Deschán Achillt, Erdélyben Ugron János alispánt, Budán a miniszterelnöki palotában Kassics Pétert akarják lehetetlenné tenni.

Mindenki magához méltó fegyverekkel harcol, s erkölcstelen politikának az eszközei is erkölcstelenek kell hogy legyenek. Szomorú következménye azonban e politikának az, hogy teljesen megrontja köz-életünket.

Csoda-e, ha ilyen viszonyok között a király nem kér tanácsot ettől a kormány-

tól, hanem csak saját szívét kérdezi meg s cselekszik egyedül saját inteniói szerint? És ez a nagy szerencsén, mert oly magasztos elhatározások tanácsolója sohasem lett volna ez a kormány, a milyenek az utóbbi idők királyi elhatározásai.

Politikai életünk azonban nyugalma mellett is rendkívül bizonytalan, mert a király kegye a pártprogramokat majdnem összehozta, anélkül, hogy a pártok egymáshoz viszonyában változást idézett volna elő. Az ellentétek éppen olyan kiegyenlíthetetlenek ma mint voltak annak-előtte, a szabadelvűpárt erkölcsi súlyában nem nyert és ellenszenves voltából nem vesztett semmit. A fuzió eszméje hamar letűnt a napirendről, mert a kiket közelről érdekelt rémülve gondoltak arra a chimarérára, a mely a nemzeti-párt és kormány-párt közötti fuzióból keletkeznek.

Le kell erről egy időre mondani, s le kell mondanunk arról a reményről is, hogy ennek alapján közéletünket egy becsületesebb kormányzati rendszer a közeljövőben megjavítsa. Apponyi ma is oly távol áll Bánffytól, mint állott akkor, mikor az uralkodó kegye nem ajándékozta volt meg a nemzetet a katonai akadémiákkal. Pedig a legutóbbi fuzionális kísérletek tudvalevő, hogy csak ezen a kérdésem akadtak meg. Az utolsó akadály most már

el van hárítva és a testvéri ölelkezés Apponyi és Bánffy között mégis elmaradt. És el is fog maradni, mert el kell maradnia.

Apponyi és pártja, mely a ujonan alakult többséget törvényesnek nem ismerte el, a mely a kormányt alkotmányos jogaink elkobzásával vádolta és a mely a kormánypárt tömegével szemben a passzítás fegyveréhez nyult: ez a párt nem fuzionálhat Bánffyval és pártjával, hacsak magát erkölcsileg nem akarja tönkretenni.

A legnagyobb valószínűség szerint ebben a döczögős tempóban vezet Bánffy tovább a parlamentet, míg a kiegyezési tárgyalásokat le nem bonyolítja. A Lajthán tul oly elvadultak az állapotok, hogy Apponyinak józan esze ártózkodást kell, hogy ajánljon, addig míg a kiegyezési tárgyalásokkal kapcsolatosan a kvóta gyűlöletes kérdése is el nincs intézve. Csakis ha már ezeken tel leszünk következhet bez az új pártalakulás.

Addig pedig tünnünk kell gyöngé tehetőség kormányunk átkos rendszerét, bosszuhadjaratát és hatalmi tulkapzásait.

Ha szomorúnak, a mi közviszonyaink, még sokkal kétségbeejtőbbek azok a monarchia Lajthán tul részében, a hol a parlament ülései olyan botránys lefolyásuak hogy azok tökéletesen aláásták az osztrá

Szélcsend.

Irta: Mikler Gusztáv.

*Mily édes újra megpihenni,
Szívem nem bántja semmi, semmi;
Nem csalja vágy, nem gyötíri kétély,
Ráhull a feledés hava . . .
Végestem a bohó mesével:
Szerettem én is valaha.*

*Elnézem a füstkarikákat
S szemem egyszerre könnybe lábbad,
Miért e könny? — Eh, csigarettem
Szemembe hulló hamuja;
Legyen feledve, hogy szerettem,
Szerettem én is valaha.*

*Szerettem. Még kísért az árnyék,
Még mintha mult ködébe járnék;
Kibontakozik még a kőből
Csábos szeme, szöke haja
S a mult emléke újra csendül:
Szerettem én is valaha.*

*Mily édes újra megpihenni,
Szívem nem bántja semmi, semmi;
Tüzes napom leáldosóba,
Szeléd utolsó sugara, —
És egyre elhalóbb a nótá:
Szerettem én is valaha.*

Az életből.

— A „Fejérmegyei Napló“ tárczája. —

Irta: Kp. Kovács László.

S miután maga is átballagott, kisteleki Nagy Máté János András uram pedig időközben visszanyerte jókedvét, a két ellenség megbékült s lassankint szoros baráti viszonyt szőtt a máriás nemes sportja mellett.

Az egésznek regényes következménye pedig az lón, hogy a békekövet Kiss Pista, leendőbeli háziur, beleszeretett Adalgisába. A mi magában véve ugyan szép dolog, de biz a kis leányka is szép és kaczer. Azután meg telve poésziával, mint mamája, olyan művelt, hogy már nem is férne több reá. Csodálatosan tud játszani a zongorán, magunkfajta halandó hamarjában meg sem tudja itelni mi hamisabb: a leányka szem-e, ujjainak járása, vagy pedig a zongora? Ez hagyján, még énekelni is tud és cziaterázik. Az idegen nyelveket ugy beszéli, mint a víz (szegény víz, mit nem fognak reád!) Ha pl. mamája chocolate-pralét hoz neki, nyakába ugrik s azt mondja: Mon chere mama, vous êtes bon-bon. (Szegény francia nyelv!) Az édes mama előszólítja hamar az inasokot s a kisasszonynak újra el kell mondania, hogy ök is hallják. Lám, ilyen művelt a kis Adalgisa.

Kiss Pista meg csak pallér az Isten adta, mint az apja. Hogy is lehessen tehát őt szeretni? Bizony meggondolja még előbb, százszor is meggondolja!

IV.

Addig-addig gondolkozott, míg közbe nem jött valami. Ez hízelt a kaczer gyermeknek.

Még pedig nagyon érdekes valami!
Kiss Pista hiába járt el ablakja alá s hiába leste a választ.

A leányka zongoráráról hazajövet, egy csinos ifjunak ötlött a szemébe, ki őt mindenfelé követte.

Másnap már az utca sarkán állott az ifju. Ismét követte őt, s ez így történt többször is. A mamának persze nem kellett tudnia róla. Ő neki ugysem udvarolna az ifju, mit nyerne tehát vele? S megzavart fejecskéjét tenyerébe hajtva légvárat épített a messze jövőbe. Az ismeretlen lovag őt mindenestre szereti, ő viszonozza érzelmet; így nem lesz semmi akadály, hogy összekeljenek. Ő bizonyára eljön, megkéri s nőül veszi. Mily boldogság lesz, karanfogva sétálni vele, mint férj és feleség?

Szóval el volt ragadtatva.

Az ifju egyszer köszönt s ő csintalan mosolylyal fogadta. Az ifju azután mindig köszönt s ő mindennap mosolygott reá.

Végre megszólította.

— Jó reggelt, kisasszony! szolt kalapot emelve, ön egy rózsát ejtett el, engedje meg, hogy felemeljem, s azzal lehajolt, keztyüs kezével felvette a virágot, letörölte róla az utca porát s visszanyújtotta.

— Csak tartsa meg, kérem felelt reá a leány.

— Nagy kegy, melyet meg nem érdelek, bóklát az ifju.

— Vajjon miért?

— Mert az én keblemen ugy is csak elhervad! Hohó, lássa, eszembe jut, hogy megörökitem; irok róla egy waltzert, ezime: a legkedvesebb rózsá.

Mai lapunk 10 oldal.

képviselőház tekintélyét s megbotránkozást keltenek mindenfelé.

A hevesebb vérmérsékletű nemzetek parlamentjeiben megtörténik néha az, hogy a szenvedélyesség a megszabott korlátokon túl csap s olyan mederbe kerül a tárgyalás, a melyen később, a higgadtabb percekben, hasztalan bánkódnak azok, a kik a szenvedély által magukat elragadtatták.

I.vekkel ezelőtt a horvát tartomány gyűlés szórakoztatta botrányaival az európai sajtót, ma pedig Ausztria igyekszik ezen a téren tulszárnyalni a horvátokat.

Eltekintve attól, hogy az egyén intelligenciájának zsinormértékét képezi az, hogy ki mennyire tud önmaga fölött uralkodni, maga a parlamenti élet komolysága s az ottani viták színvonala, elengedhetlenné teszi azt, hogy minden kérdést a tisztesség korlátai között tárgyaljunk. Az a módor, a mely ma otthonossá lett az osztrák parlamentben, még a házalók értekezletének is szegényére válnék és nem tudunk eléggé csodálkozni azon, hogy azok a szenvedélyes, önmaguk felett uralkodni nem tudó emberek saját és a parlament érdekében miért nem tartják magukat távol a tanácskozástól a mai izgalmas viszonyok között? — Hiszen az osztrák képviselőház botrányai egész Auszriának szegénye!

Reánk nézve sokkal fontosabb az a körülmény, hogy a Badeni-kormány a parlamentben nincs többsége s ez által a monarchia Lajthán tül része nélkülözi az alkotmányos kormányzat kellékeit.

Kellemetlen s eredményében kiszámíthatatlan Ausztriának jelenlegi helyzete reánk nézve különösen most, midőn a kiegyezési tárgyalások előtt állunk. Az a körülmény pedig, hogy az ellenzék Ausztriában elkeseredetten obstuál, csak növeli odaát a zavart és a tejetlenséget.

Hogy a monarchiára minő hátrány

— Mit nem mond, ön zeneszerző? kérdé meglepve a leány — mint Mozart, Beethoven, Liszt, Berlioz. — nemde?

— Olyanforma.

— Ez szép! Hiszen így mi nagyon összeillünk! mondá azután naiv mosolylyal.

V.

Másnap eljött az ablak alá az ifju. Mikor Kiss Pista látta, hogy ketten járnak ez uton, visszavonult. Ő nem akar senkinek utjában lenni.

Második, harmadik este is csak eljött az ifju és sokáig bizalmasan csevegett a leánnyal. A verebek pedig a Harmat-utcában is csak csiripelnek. Lassankint suttogni-buttogni kezdtek e viszonyról. Az ismeretlen nem várt többé, hogy elejét vegye a mende-mondának, fellépett nyilant; bemutatta magát a szülőknél, ő báró Pozdorlakai Adorján zeneköltő és író, s kijelenté, hogy udvarolni szándékozik a kisaszszonyinak. Ez időtől kezdve ritkán lehetett őket külön látni; a báró ott ült egész nap nyakukon; majálisokon, mulatságokon együtt jelentek meg s a családok ugyszólván elválaszthatlan tagjává lön. Adalgisát elbódította mézes szavaival. Órákig ültek néha együtt. A beszélt neki szép kastélyairól, rengeteg kincsekről, miket adni fog neki s a balga leány odaadta önmagát. A szülők persze nagy megtiszteltetésnek veszik, hogy annyira szereti őket s ők is megajándékozták teljes bizalmukkal.

Hiába kérdezték Nagy Máté urat, kiasoda, micsoda az, a ki a te leányodnak udvarol? Nagy uram ilyenkor csak hetykén összeverte bokáit s fennhangon mondta el mondókáját:

származhatik e válságos viszonyokból: azt ma még nem tudhatjuk. De sok jóakaratt munkára van szükség, míg itt is ott is megjavítjuk annyira a helyzetet, hogy a nyugodt fejlődést biztosíthatjuk.

A-katholikus autonomia.

IV.

(P.) Nem lehet vita tárgyává tenni ama kérdést, ha valjon az 1871. évi aut. kongresszus elaboratum minden tekintetben tökéletes mű-e — és valjon megfelel-e a kívánalomnak? A kongresszus töretlen utakon járt, a kezdet nehézségeivel küzdött s így nem esoda, ha egy-némely szakaszában gyökeres átdolgozást igényel, mi véleményünk szerint a most összeülő kongresszus feladatai közé fog tartozni. De még így sem válóható a 71-iki autonomiai kongresszus a közjogi tévedéseknek oly nagy mértékével, mint a mennyivel illetni vagyunk kénytelenek Csorba Ferencz röpiratát.

Nem hagyhatjuk ugyanis megjegyzés nélkül a röpiratnak, a kongresszus elaboratum negyedik és a vele párhuzamba vont, országos kath. gyűlést körülíró 11. fejezet 14-ik szakaszára tett észrevételét, mig az azokból levont konzekvenciákat tartalom nélküli frázisnái egyélek nem tekinthetjük.

A most említett negyedik szakasz ekképp szól: „A katolikus egyházi javadalmakok birtokában, illetőleg kezelésük alatt levő összes javak, a vallásstudományi és egyéb kath. alapok a magyarországi katolikus egyház tulajdonát képezik.”

A hivatkozott tizennegyedik szakasz pedig így szól: „Mindazon kinevezéseknél és magasabb egyházi javak adományozásánál, a melyekre nézve az apostoli király a kinevezés jogát ekkoráig az államkormányzat utján gyakorolta, az előterjesztést ezentel e gyűlés fogja a szabályszerűleg alakított igazgató-tanács utján eszközölni. A hazai kath. egyház által fentartott különböző fokozatu és szakbeli alsóbb és felső iskolákra és világi növendékekre nézve a tanrendszert megállapítja. A vallásoktatásra, a papi és zárdai nevelésre azonban hatásköre ki nem terjed. — Külömben a tanügyről — az állami törvény korlátai között rendelkezik.”

A röpirat írójának véleménye szerint, e

két szakasz oly hatáskörrel ruházta fel az autonomiát, mi illusztrissá tenné a felségnek leg-főbb kegyuri jogát és nagy csorbát ejtene a törvényhozó testület hatáskörén. A felség ugyanis a legfőbb kegyuri jogot ezek közt, a nagy egyházi javadalmak adományozásának jogát is, eddig maga gyakorolta a miniszterek utján, a kik az ő hatalmának végrehajtói s kiket tevése szerint elmozdíthatott; a 14-ik szakasz pedig a javadalmak adományozásának jogát oly testület közbejöttével akarja gyakorolni, a mely testület a királytól független, általa fel nem osztható. Mig tehát a törvényhozás ez ideig a miniszteri felelősség ezimén befolyást gyakorolt minden, a kegyuri jog alapján eszközölt intézkedésre, a nevezett szakasz értelmében ezután meg lenne fosztva a befolyástól. Hogy pedig ezáltal mily távongó új támada az országgyűlés intézkedési jogkörében, azt törvénytárunkból idézett számos törvényvel igyekszik kimutatni, melyeknek folyamán ama végeredményre jut, hogy *közjogi szempontból tekintve a legfőbb kegyuri jogot voltaképpen nem lehet egyébként tekinteni, mint az állami hatalom egy nemének* — analognak azzal, mi megilleti a királyt és országgyűlést a közigazgatás tekintetében.

Foglalkozunk először a fentidézett 4-ik szakasszal.

Az 1871-iki kongresszus előrelátó bölcsességének próbakövet tette le e §. megalkotásánál. E szakaszt negligálni, egyenlő a magyarországi kath. egyházra mért legnagyobb csapással. Ez a sarkpont, mely körül a leghevesebb harcz folyik. Is szerény, de nem egyedül álló véleményünk az, hogy eme szakasz tartalmának elenyészése esetén, az államhatalom részéről éppen oly kevés akadály gördítenék autonomiánk megalkotása elé, mint a mily kevés akadály gördítetett annak idejében a bevett felekezetek autonomiája elé. E szakasz intézkedik ugyanis az egyházi vagyon és alapítványok hovatartozandósága felől.

Tudjuk, hisz benne élünk, hogy a katolikus egyházi vagyon körül a jogfogalmak és jogérzet mily ellenségesen rontattak meg a vallásellenes sajtó törekvései által. A közgondolkodásban alapját, a közérdekekben solidaritástukat veszítették a kath. javak és Csáky-szalmája jut eszünkbe mindannyiszor, midőn az egyházi javakról van szó, melyeknek említésénél mindig ott kísért a szekularizáció ördöge.

„az én leendő vöm Pozdorlakai Adorján báró!” S ezzel azután mindent megmondott.

Higyen róla kiki amit akar. Van öneki elég magához való esze! felkereste az ifju lakásán, látta a sok szobrot, zeneszerzőket, írókat, melyek szobáját ékítették. Most csak ideiglenesen lakik itt, mert birtokai Erdélyben vannak. Megmutatta családi czimerét is, leveleket atyjától, melyekben figyelmezteti, hogy ne pazarolja hiába pénzét, másrészt pedig örvend házassági terveinek.

S erről az emberről mondják, hogy csaló? Ki modja?

Nap-nap után mult, de az eljegyzés mind-egyre később. A leánynak mindennap ígérte. Végre rövid határidőt tűzött ki. Eljegyzés után a lakodalom is nem sokára meglesz! Atyja ép most utazott el Oroszországba, Nagy uramtól kölcsönzött hát nyolczszáz forintot különféle bevásárlásokra. Adalgisától elkérte ékszerreit, hogy helyettük divatosabb és értékesebbeket szerezzen, s azután kimaradt egy ideig.

VI.

Szomorúság napjai honolnak a sárga házban. Adalgisa nekibusulta magát, olyan mint egy élő-halott.

Nappal künn bolyongott a kis kertben, könyveivel öntözve a szomjtól epedő virágokat este beült zongorája mellé s szabad folyást engedett bánatának. Szülei hagyták őt busulni. Senki sem törődik vele. Mindenki saját gondolataival van elfoglalva.

Furcsa, nyomasztó érzet az, mikor valakit minden pillanatban várnak s eltelnék órák, napok, hetek s az illető nem jön. Elmarad, nem ad hirt magáról, nem küld értesítést!

Vajjon mi baj érhető? Miért hallgat? Mi történt vele?

Mindenki e fölött tünődött, de nem tudott magyarázatot adni. A leány busul, szerelmi bánatot érez, az anya leányát sajnálja, az apa levert, nem érti a dolgot s pénzéért aggódik, a szomorúság mindenikre ráragad.

Nemzetes Nagy Máté uram végre kezdett kifogni türelméből. Gyanu fogamzott meg szivében. Otődik hete nem jött már a báró. Szinte ideges lett a nevétől. Idiosynkrasiába esett. Ez beteges állapot, melyben bizonyos emberek nem képesek bizonyos eledelket magukhoz venni anélkül, hogy görcsöket ne kapnának. A szellemi térre átvibe abban nyilatkozik, hogy egy máskülömben értelmes, söt zseniális ember nem képes pl. a kakas kukorékolását vagy a fűtyölést hallgatni. Máté ez a betegség fogta elő. Dörmögve járt-kelt szobájában, napjában százszor is megmondva: ki ne ejtse előttem valaki azt a nevet, mert annak derekát menten leütöm! Elmúlt az eljegyzés, söt az esküvő határideje is s a báró mégsem adott hirt magáról. Nagy uram pedig toporzélt; üres óráiban végtelen átkozódásokat gondolt ki, néha fel-fel ordított mint a sebzett oroszlán: jaj neki, ha az én nemesi családnak tiszta nevéet beszennezi, leányomat hirbe koveri! Isten igralmazz neki!

Egyik nap azután megsemmisülve rogyott le székébe. Kezébe egy összegyűrt lapot tartott. E czikket olvasta volt belőle; — A Popper, alias Laki, másnéven báró Pozdorlakai Adorján féle bünperben ma történt az első kihallgatás. Kon.tatálattott, hogy a rendőrségnek egy már régóta kereset, furfangos iparlovaggal van dolga, kinek már nem egyszer volt baja

Az újabb államgazdászati rendszer, mely Európában egy század alatt csaknem mindenütt elnyelte az egyházi vagyont, a magyar földön is megtermé proselytáit. A magyar kath. egyházi vagyon is veszélyeztetve van az állam részéről, veszélyeztetve van a többi felekezetek részéről, melyek rivalitása és fanatizmusa, míg az ő felekezeti vagyontokat mely hallgatással írja, a kath. vagyon elkobzására a közvéleményt és törvényhozást meg nem szűnő provokálásokkal izgatja.

Eme felfogás nyilvánul Csorba Ferencz röpiratában is, mely hol hallgatagon; hol nyíltan állami javaknak deklarálva az egyházi vagyont, szinte megjegezedett merevséggel utasítja vissza az autonómikus törekvésekben nyilvánuló mindama szándékat, melyek csak távolról is vonatkozásban állanak az egyházi vagyonnal.

Bele kell tehát markolnunk a kath. vagyon kérdés jogtermézetének bonczolgatásába, mely kérdésnek tisztázása egyik legfőbb feladata leendő az autonómikus kongresszusnak és amely vagyonnak megtartásától függ a kath. papság lelki függetlensége, állásának tisztelete, befolyásának érvénye, tekintélyének ereje, mely eddigi polezáról okvetlen leszorul, mihielyt a közlekmismeret ama tudattal lesz terhelve, hogy papjait a politikai hatalom irteti.

Eme vagyonnak eleste kath. iskoláink és egyéb intézeteink érdekeit is megsemmisüléssel fenyegeti.

A kath. egyház kezdet óta öntudatában hordozta ama meggyőződést, hogy a kath. egyházi életnek mulhatlan feltételét, alapját képezik a kath. elvek és érdekek szellemében rendezett és működő iskolák. Nem csupán az általános emberi művelődés érdekei indokolják e tudatot, hanem a pedagógia szelleme és azon nevelő momentumok is, melyek a vallás elemeiben s a kath. egyház céljaiban és szervezetében foglaltatnak.

Az élet fejlődése pedig százados tényekben hirdeti, hogy aki az iskola, azé a jövő; aki az iskola, azé az érzelem, a kultészet; aki az iskola, azé az eszme és tudomány; aki az iskola, azé a közművelődés, a nép, a társadalom.

Iskoláiban, s ezen iskoláknak szelleme és érdekeinek megfelelő rendszerében és hatásában plántálja át önmagát az egyház, biztosítja jövőjét, képezi erejét, éli életét.

Az iskolák azonban fenállásuk nélkülözhetetlen eszközeiket a kath. vagyonban birják.

Mi volt e vagyón a magyar kath. elemre nézve? ... elmondja hazánk ezredéves történelme, midőn a nemzeti nagyság és dícsőség emlékeinelvélva jegyezte fel eme vagyon tulajdonosainak soha ki nem fogyó bőkezűségét, kik mint főpapok vagy egyházi társulatok vállaltva emelték fajunknak értékét, keblükre vonva a családok sorsát, segíték a hazai tudóst, költőt, a művészt, az elhagyott árva ügyét felkarolták és az összetartás elvét ékelve be a nemzet öntudatába, századokon át nehéz harcokra képpesé tevék a nemzetet s a magyarnak egére a hír és hatalom napját hozták.

Mi volt e vagyón a katolicizmusra nézve, melynek egyházalapítási nagy művét elősegítette s ezáltal hazánkát a nyugateurópai államok kapcsolatába hozta, oltárait nagy ványfalak fénye közé helyezte, iskoláit a magyok palotái-val egy rangra emelte ... megmondják a letűnt századok. Beszélnek a mult idők emlékei és e beszédben megnyilatkozik a jogérzet ereje, mely az új idők erőszakolt, de hasznos ígérő emlékeit leszorítja arról a térről, hol az igazság és jog foglal helyet. Az epigonok korának elernyedt idegzelet, mely nagyot már nem képes létrehozni, s kapzsi önössége mégis két kezét nyújtja ama javak után, melyek nem az övéi. Egy államban, hol a jog és törvény tiszteletben tartatnak, a jogot joggal kell igazolni. A jogállam legfőbbesége hivatása és kötelessége, hogy hivatásánál fogva palladiuma maradjon a tulajdon sérthetlenségének. Jogállamban élünk, az egyházvagyon tulajdonjogának tisztázása tehát kettős fontosságú. Az állam és egyház szempontjából. Az államban tudnia kell, mint a tulajdonjog öréne, hogy az egyházvagyon tulajdonjogát, mint senkivel nem közös, kizárólag és egyedül az egyházhhoz tartozó tulajdonjogot védi és oltalmazza. Az egyházra nézve pedig azért nagy horderejű a tulajdonjog ismerete, hogy az állam által hallgatagon tört támasdásokkal szemben a jog garanciáival lépessen fel.

Az 1871. évi aut. kongresszus egy számításában böles, horderejében messzevágó elvnek adott tehát kifejezést akkor, midőn az idézett negyedik szakaszt megalkotta. A kath. egyházi és papi javakat az összes hazai kath. elem lelkiismereti szabadságának, társulati és polgári jogainak, vallásos érzületének közösségébe venni és szolidaritással tenni azokat az általános birtok és jogállapotok biztonságával. Azaz: a kath. vagyon jogelete és jogbiztonsága az autonómia-

ban egyesült összes hazai katolikusok közérdeke és polgári jogai által védetnek meg és őriztetnek a magyar kath. egyház számára, mely e javakat jogszerű és törvényes formákban a kath. papság kezébe helyezte kezdet óta és az által kezelte.

Tartalmában roppant horderejű lévén e szakasz, véleményünk szerint, mely a jog szempontjából tekintve, talán nem egyedül álló módosítást, illetőleg kibővítést igényel, melyre később még vissza fogunk térni, mely változtatás azonban a szakaszban kimondott általános elv lényegében alig változtat, legkevésbé pedig a röpirat intencziója szerint.

Ezen előzmény után térjünk át az egyházvagyon tulajdonjogának kérdésére.

Kit kell tekinteni az egyházi vagyon tulajdonosának, jogalanyának? ...

Az egyházi javak közvetlen jogalanya azon egyház, érsekség, püspökség, káptalan, intézet stb., amelynek jogszerűleg tulajdonába jutottak ama javak, s melyeknek névre ama javak teleklönyvileg is bevezetve vannak.

Hazai törvényeink szerint a következő jogi, erkölcsi, költött személyeket ismerjük mint olyanokat, melyek az államban javak, jogok és kötelességek alanyaként elismertetnek: magát az államot, mely helyett általában a koronát, vagyoni ügyekben a kincstárt szokták nevezni; a magyar kath. egyházat, bevett felekezeteket, megyéket, szab. kir. városokat, politikai és hitközségeket, világi társulatokat és testületeket, pl. az egyetem, akadémia, Partófi-társaság, bankok, kereskedelmi és ipartestületek, részvénytársaságok stb. Az egyházi testületekhez tartoznak: a székes- és társkáptalanok, szerzetek, érsekségek, püspökségek, apátságok, prépostságok, plebániák, szeminariumok, zárdák, kath. alapok és alapítványok.)

Mint hogy pedig az egyházi testület összességében személyesítettik, annak egyes tagjai, midőn a birtokjogról van szó, nem tekinthetők jogi személyeknek, hanem összességükben válnak jogi személylyé s így az egész összesség van felruházva az egyes jogi személyek vagyoni jogaival. Ez azonban nem zárja ki azt az esetet, hogy az egész összességnek egy vagy más tagja külön jogrészszel is birjon, mint ezt a káptalanoknak látnuk. A vagyon egyedül birtokosa azonban mindig a testület, melynek személyei, egyedei változhatnak, megválhatnak, de

1) Venczel I. k. 235. l.

a bíróságokkal. Vádolt ugyan számtalan ellenmondásba keveredett, mégis ragaszkodik ahhoz, hogy személycserének kellett történnie, mert ő sohasem lopott s nem volt büntetve. Azt mondá hírlapíró s több lap számára irt cikkeket, valamint zenekritikát s éppen egy nagyobb színdarabon dolgozott, melynek lemásolásában megzavarták elfogatás által. A tárgyaláson megjelent egy feltűnő szépségű ifjú leánya is, ki szivszagatóan sirt. Szerette azt az embert, kiről most bebizonyult, hogy tolvaj, család, s többeknek házasságot ígért. A szerencsétlen, még csak 17 éves leány, jó módu család gyermeke, nem sejtette, kit ajándékozott meg szívével. Azt hitte írő neje lesz, mert többször ígérte neki, hogy elveszi. Szerelme oly volt, hogy mindenét odaadta, mivel egy leány birhat. Szerelme gyümölcsét szíve alatt hordja. Szavait fuldokló zokogás némítá el. Sirva panaszkodott a bíró előtt, hogy ő neki el kell vesztetnie magát, mert szüleinek fogalmuk sincs arról, mily ajással használta fel az al-báró bizalmukat, hogy őt behálózza. Sirva panaszkolta el mint retteg atyjától: a tárgyalásra is csak lopva titkon jött el, hogy otthon ne tujanak róla semmit; a gazember különben ellopta tőle ékszerait.

Nagy Máté uram elmeredve bámult maga elé. Ily szörnyu dolgot kellett neki az újságból meg tudnia, az újságból, világ elé hurcolva, közszégyenre, kőgyalázatra! Mozdulatlanul ülve marad székeben. Lassankint elhalványodott, azután hirtelen rákvörös lett, ajka elkékült; irtóztató haragtól sarkalva ugrott fel s mint valami bösz vad kifelé tántorgott. De még mielőtt az ajához ért volna, egyet fordult s a padozatra zuhant.

Areza szederjes lett. Teste végig rángatózott. Hőrcsögtermészete megülte!

Csak később találtak reá, — holtan.

VII.

Szép temetést rendeztek számára. Négy fekete ló vitte a koporsót, mellette tizhárom ment égő gyertyával, a tizenegyedik halotti beszédet tartott fölötte.

Nagyon megható volt. A Harmat-utza-beliék legalább annak mondták. A koporsó után számtalan nép, csizmadia czéh, temetkezési egyletek, kocsiba a gyászoló özvegy s a bánatos leány, s a megtört szívi rokonek sorakoztak. Adalgisa sápadt volt mint egy hervadó lilomszál. Szemei bágyadtan megtörték s mélyen beestek. Sirt folyton. Kétszeresen le volt sújtva, pedig azok mindegyre vigasztalták s elhalmazták szeretetük legkiválóbb jeleivel.

De bánatos maradt. Szerencsétlen jelenén kívül még a boldogtalan jövő képe is szemei előtt lebegett. Hiába ahhoz vigasztalás!

A temetés óta még szomorubb lett, még jobban megtörtött, elfonnyad a virág, melyre nem aút többé a nap éltető heve, a szírom lehull, illata elvész.

A halál nem kimél, nem válogat.

*

Egyik borongós, őszi délután Kiss Pista állított be a gyászoló családhoz. Messze utról jött s csak most hallotta meg a szomorú eseményt, részvétét kívánta tehát nyilvánítani.

Csodálatos az a szív! Idomtalan, durva lehet az a test, de a szív benne nemes, mint

a gyémánt, mely iszap és homok között terem. Adalgisa ugy találta, hogy ez az esetlen járasu alak, az ő keresetlen, igaz szavaival valami különös, jótékony hatást tesz reá, hogy szívesen hallgatja beszédét, mely egyszerű és mesterkeltlen.

A csalódás nagy mester, és bár faj általa tanulunk, mindig vigasztaljon az, hogy így tapasztalatainkban gazdagodtunk. Minth Adalgisa is vigasztalódnék lassankint. Néha egy mosoly jelenik meg ajka körül. Már messziről intget az ablakból Kiss Pistára, s ha vacsorára meghívják, melléje ül s a legjobb falatokat teszi tányjára. Már a folyosón hallja lépteit s ilyenkor hamar a zongorához ül s játsza az: Oh du lieber Angusztiin hívogató dallamát.

A szerelem vak — mondja a velencei példabeszéd; mi a nyájas olvasóval, nem vagyunk szerelmesek. — Folytassam tehát tovább?

Fél év múlva Adalgisa már Kiss Pistával sétált a Harmat-utza hoszában. Az a derék fiu két élelet vélt megmennti, mikor őt elvette. Visszaadta mindkettőnek becsületét!

A harmat-utcai vénasszonyok pedig, mind összeszaladtak erre a hirre, s közös táncban elhatározták, hogy megteszik extrattóba a 13-as számot a prágai huszáson. Nyert is valamennyi tizennyegyszeres összeget. (Kár, hogy csak öt krajczárjával tették meg!)

Ilyentormán azután mindenki boldog l. tt.

(Vége.)

maga a testület, mint jogi személy nem változik, ki nem hál.

Hazai törvényeink hasonló tárgyilagossággal fejezik ki az erkölcsi személy tulajdonjogának sérthetetlenségét. Eppen azért az érsekség, püspökség stb. vagyonáról ha szó van, a tulajdon jogalanya mindig az illető püspökség, érsekség stb. és az ilyen javak telekkönyvi tulajdonosai is az illető érsekség, püspökségről stb. nevezetnek el, mely egyszersmind a legtörvényesebb elnevezés is.

Törvényeink, midőn az egyházi vagyonról szólnak, azt „egyházi javak, jószágok“ névvel illetik. Az „egyházi vagyon“ tehát megjelölése azon vagyonrésznek, melynek közvetett tulajdonosa, jogalanya az egyház, közvetlen tulajdonosa, jogalanya pedig az egyház körében fennálló intézet, intézmény stb. mint jogi személyek. Ezzel analóg: az állam polgárai közvetlen alanyai az ő birtokaiknak, közvetett, távolabbi alanya pedig azoknak az állam.

Ugyanez áll az egyházi vagyonról is. A negyedik szakaszban fektetett elv tehát: „hogy a magyar kath. egyházi vagyon a magyar kath. egyház egyetemés tulajdona“ csak bizonyos mértékben fogadható el, s ez elvet nem lehet kiterjeszteni annyira, hogy abból az egyes egyházak, intézetek, intézmények külön tulajdonjogának megsemmisülése következze. Vannak ugyanis oly birtokai az egyháznak, melyek akár mint királyi, akár mint magánadományok meghatározott helyre és célra adományozottak, s vannak olyanok, melyek vétel címén szereztettek, mely javakat kétségtelen, hogy az illető püspökség vagy káptalan saját, tulajdonjogi személye számára szerzett, e javaknál tehát a közvetett alanyi tulajdonjog csak általános és eszményi lehet, míg a közvetlen alanyi tulajdonjognak valóságosnak, reálisnak kell lenni.

Ennyiben, de csakis ennyiben válik szükségessé az idézett negyedik szakasz módosítása.

Néppárti gyűlések.

A néppárt vasárnap, miként mult számunkban jeleztük volt, két helyen: Nagyszombatban és Somogy-Szent-Balászon tartott népgyűlést. Mindkét gyűlés várakozáson felül igen fényesen sikerült, miről tanuskodik egy felel az érdeklődők nagy száma másrészt a lelkes hangulat, mely az ülések folyamán átlengett.

Somogy-Szent-Balászon 7—8 ezer főnyi hallgatóság előtt hatalmas éljenzés között nyitotta meg az ülést gróf Zichy Nándor nagyhatalmas beszédével. Megköszönte a szívélyes fogadtatást s egyuttal biztosította őket, hogy sehoval sem mehetett nagyobb örömmel, mint épen közéjük. Majd rátért a néppárt programjának fejtegetésére.

A mi programunk — ugymond — nem új találmány. Maga az, a kereszténység programja. Mert a mi célunk az, hogy a kereszténységet e hazában régi dicső fényébe öltöztessük ismét s hazánk keresztény jellegét megóvjuk. Hazánk jellege keresztény volt a multban s e jelleggel nagy, dicső, hatalmas és boldog volt. A keresztény jelleget le szeretnék róla törölni, de ezzel megfosztják boldogságától is, mert a pogányságban nincs boldogság. Mi nem félünk eszméinket nyíltan hirdetni sőt örülünk a nyilvánosságnak s azt szeretjük, ha minél többen hallgatnak bennünket, mert nincs okunk titkolódnani. Törekvésünk makulátlan, célunk becsületos, és eszközeink tiszták. Meghallgathat bennünket az egész világ, s mi az egész világ bírálatától se félünk. A mi programunk le van rakva a katekizmusban, mert mi is azt akarjuk, a mit Krisztus Jézus kíván, hogy Istent imádjuk, s embertársainkat szeressük. Mi nem vagyunk ellensége senkinek se, se reformátusnak, se evangélikusnak, se zsidónak. Mindenki szeretjük az embert. Csak egyet vetünk meg, a vallástalanságot, az erkölcselenséget. A ki mást beszél mirőlünk, az nem mond igazat s az szeretne befekéltetni bennünket a annak örülni, ha a magyar népet elvonhatná a néppárttól. Mi teljes szabadságot követelünk a katolikus egyháznak is. Nem helyeseltük az üldözést s nem hagyhatjuk szó nélkül a helytelenségeket. A néppárt vissza

akarja vinni a katolikus anyaszentegyház szabadságát, a nélkül, hogy bármely más felekezetnek sérelmet akarna okozni.

Emellett azonban nem feledkezünk meg a nép anyagi jólétéről sem. Az anyagi jólét ápolása a nép függetlenségének biztosítására. Mi csak olyan népből bízhatunk s csak olyanra támaszkodhatunk, mely független. Csak a független ember tud a csábításnak ellenállni. Azért vettük föl programunkba azokat a pontokat, melyek e nép anyagi helyzetének javítására vannak hivatva. Azért sürgetünk oly intézkedéseket, melyek a földművesek és iparosok helyzetét megjavíthatnák. Mert a néppárt azt akarja, hogy e hazának ne nyomorgó koldusok hanem jómódúak legyenek a lakosai.

Utána Mocsy Antal orsz. képv. bilincselte le a hallgatóság figyelmét lelkes beszédével, majd pedig Major Ferenc orsz. képv. városunk volt tisztái főorvosa mondott beszédet a nála megszokott emelkedett szellemben.

Ezután Lepényi Miklós emelt szót s hosszas beszéd a néppártról, szembe állítva liberalizmussal. Adomákkal fűszerezett beszéde állandó derültségben tartotta a hallgatóságot.

Végül Zichy Nándor fellelkesítő záróbeszéde után az ülést nagy éljenzés közt véget ért.

Nagyszombatban ezrekre menő lelkesülő néptömeg jelenlétében tartotta meg vasárnap délután inopozáns naggyűlést a néppárt. Ott, ahol a néppárt ősz vezére megbukott a választásnál (persze Tarnóczy-féle eszközökkel), ott nyilvánult legnagyobb lelkesedés a néppárt eszmei iránt.

Délután egy órakerő Zichy János gróf elnök a következő beszéddel nyitotta meg a gyűlést: Igen tisztelt naggyűlés! Örömmel üdvözlöm önöket és örömmel adok kifejezést ama lelkesedés fölött, a mit itt önök körében tapasztalok ama hatalmas lelkesedés fölött, mely a választás tüzéből még hatalmasabban kelt ki, mint a milyen hatalmasan lobogott annak előtte. Kedves bartaim! az a körülmény, hogy a néppárthoz való rakaszkodásukat a lefolyt választások nem tudták megtörni jele annak, hogy programunkban nagy erő lakik, erő, melyet nem lehet eltuporni, erő, a mely phoenixként kel ki a lángból, ha máglyára teszük.

Miért üldöznek bennünket? Az én tapasztalatom szerint azért, mert a néppárt a politikáját és a politikai programját keresztény elvekre fektette. És hát ez vétség? ez olyan nagy bűn? Bűn, vétség volna ez a mi részünkről, a mikor a nagy protestáns német császár a minap egy pohárköszöntő alkalmával, a melyet mint fölséges királyunknak vendége mondott, szintén azt hangsúlyozta, hogy Magyarország legnagyobb dicsőségét azon harczok képezik, melyeket a kereszténység érdekében vívott? Ha a hatalmas, német császár rámutatva dicső multunkra azokat a tényeket tartotta kiemelendőknek, a melyekre a mi programunk épült, akkor mi büszkék lehetünk arra, hogy ezekre a keresztény elvekre oly nagy súlyt fektetünk. A kézirat, melyet a közel mult napokban királyunk Magyarország miniszterelnökéhez intézett, szintén határozottan keresztény elvet fejez ki: a keresztény férfiak emlékét akarja megörökíteni ő felsége, azoknak a férfiaknak az emlékét, a kik Magyarországon a keresztény vallásért harczoltak és szenvedtek. Ezeket tartja uralkodónk legérdemesebbeknek arra, hogy emlékül márványba vésvé fennmaradjon s ezzel ő felsége is arra az elvre utalt, mely a mi elvünk is: a kereszténységre.

Beszéde további folyamán fejtegette a nemzetiségi kérdést és megzáfolyja a hazafiatlanság vádját, mivel a néppártot rágalmozgatók.

Beszélt felekezeti különbség tévéléről, mely lehetővé teszi a polgárnak, hogy elszakadjon Istenétől. Ennek a törvénynek káros következményeitől ugyancsak panaszkodnak a protestánsok. Mi nem örülünk az ő vesztességüknek, mert jobban örülünk hitű protestánsnak, mint egy hitlen katolikusnak. Azután a polgárihazasságot veszi bonczkés alá, mely erőszakkal elszakítja a nőt a kereszténytől, a hol vég-elelen szeretetet tanult. A szociális kérdésre tér ezután át a szabadelvűek eljárása nem más, mint a gyengéknek elnyomása a kiváltságos hatalmasok által. A hatalmasok testvérek egy-

más között, de a népet nem vállalják el testvériknek, hogy a szabadságról miképp, vélekednek a liberálisok, arra a nagyszombati választás is nyújt példát az egyenlőségünk sem ki-lömb. A néppárt Krisztus parancsával fogja a szociális kérdést megoldani.

Bezéthy István ügyvéd és dr. Zelenyák János beszéltek még, amaz az uzoráról, ez a vallásoságról.

A zárszóban Zichy János gr. kéri a hallgatóságot, hogy itt hallott eszméket terjessze ki-kis saját hatáskörében: családjában, szomszédjai között a községben. A király — a hazá — a nép éltetésével lezárja a gyűlést, mely mindvégig a legnagyobb rendben folyt le.

HIREK.

— A pápa gyémántmiséje. A szent Atya XIII. Leo pápa gyémántmiséjére nagyban folytak az előkészületek az örökvárosban. A jövő január 1-én lesz 60 esztendeje, hogy ő Szentsége először mutatta be a szent mise-áldozatot az Ur Istennek. A keresztények milliói hálás szívvel látják az Isten különös kegyelmét abban, hogy a szellemileg óriás, de testben gyöngye egyházfőt az Ur, bizonynyára egyházára való tekintettel idáig főtartotta s teljes szívből imádkoznak, hogy őt még sokáig megtartsa egyházának.

— A király arczképe. A megyeházán f. hó 4-én tartott közgyűlésen báró Fiáth Pál főispán indítványára egyhangulag nagy lelkesedéssel fogadták el, hogy ő Felsége arczképét a vármegyei székház számára közadakozás útján megszerzik. Az aláírásívet eddig a következők irták alá: Báró Fiáth Pál 50 frtot, Gróf Nádasdy Tamás 100 frtot, Tullian Vilmos 50 frtot, Koller Pál 10 frtot, Kenessey Gyula 10 frtot, Báró Mannsdorf Géza 10 frtot, Gyapay Pál 10 frtot, Vancsay István 5 frtot, Sücs Andor 5 frtot, ifjabb Zichy Nándor gróf 100 frtot, Végh István 10 frtot, Dr. Pick Gyula 50 frtot, Strasser Izidor 20 frtot. Eddig tehát összegyűlt 430 frt.

— Személyi hir. Wölfl Áfra a szatmári irtalmas növérek tartományi főnöknője hivatalos látogatás czéljából tegnap Székesfehérvárra az irtalmas növérek zárdájába érkezett.

— Apácza-felavatás. Az alsuthi kastély gyönyörű kápolnájában megható ünnepség ment vége vasárnap, e hó 3-án. Poledna Teréz nevű fiatal leány öltötte magára a Paulai Szent Vincze magyarországi irtalmas növéreinek szerzetesi ruháját. A szertartást, melyet József főherczeg is végignézett, az alsuthi udvari lelkész végezte. Nem maradt szem köny nélkül, mikor az ifju leányzó bátran kijelentette, hogy kész lemondani mindenről a világon és kész magára vállalni az élet legulsósabb keresztjét, csak hogy Jézus lehessen egészen. Az új apácza a felavatáson a Rozália nevet kapta. Ugyanez alkalommal bucszott el az oltár előtt az udvari lelkész Kresselbauer Maximiliána irtalmas növértől, az alsuthi zárda főnöknőjétől, akit Klotild főherczegasszony az unonáh alapított czirkveniczai „László gyermekotthon“ vezetésével bizott meg. A főnöknő tizenöt esztendeig működött Alsonthon s az egész község tiszteletét vivta ki ez alatt, valláskülönbség nélkül.

— Borgazdasági tanfolyamon. Almássy Ferenc, a tanító testület egyik buzgó tagja, a földmivelésügyi miniszter felhívására a folyó hó 11-én Váczon megnyílló, szőlő- és borgazdasági tanfolyamot fogja hallgatni. Helyettesítéséről Góbel János György elemi isk. igazgató már gondoskodott.

— Nyugdíjzavva. A vallás és közoktatásiügyi miniszter Paulovits Alajos kisparkatási tanítót saját kérelmére a terhes szolgálatától fel-

mentette 684 frt. 29 kr. nyugdíjjal, mely tanítói jövedelmének egész összegével ér fel. Paulovits Alajos 34 éven felül teljesítette tanítói köteleit.

— **Felszentelési ünnep.** Fényes ünnepélyességgel szenteli fel a *budapesti katolikus kör* f. hó 12-én a IV. ker. Mólnár-utca 11. szám alatti házat. Az ünnepélyt szent mise előzi meg, melyet *Vaszary* Kolos bíboros hercegprímás mond a belvárosi plébánia-templomban. Este 8 órákor társasvacsera lesz a kör helyiségében, melyen hölgyek is részt vehetnek.

— **Záróra után.** Mult vasárnap, f. hó 3-án hajnalban a Kossuth-utcában *Mihályi* József d. vasuti munkást *Varga* István Horog-utcai lakos hátulról a jobb karjánál orozva megszurta. Az utóbbi napokig ennyit tudunk még a rendőrségnél. Most azonban némileg világosabb a helyzet. A nevezett két fiatal ember azon éjjel *Trummer* Sándor kávéházában mulatott a állítólag egy asszalnál beszélgettek valami közömbös tárgy felett. A kérdéses időben az italtól már mámorosak voltak s nagyon hangosan kezdtek beszélni, sőt össze is veszték, mire *Trummer*, a ki nagyon kényes arra, hogy az ő kávéházában verekedés elő ne forduljon különösen záróra után, szép szerével kituszkolta *Varga* Istvánt az utcára. Később *Mihályi* is távozott s alig lépett ki az ajtón, rátámadt s hátulról mélyen a jobb karjába szurt és elszaladt. *Mihályi* a rendőrségnél nem jelentette fel az esetet, mivel később megbékültek; ugyanis 50 frt fájdalom díjat ajánlott fel neki. *Rée* István h. r. főkapitány azonban meghívatta őket s a kihallgatás után az ügyet áttette a bírósághoz. Most az orvosi jelentésre várnak, vajon súlyos vagy könnyű testi sértés-e. Dr. *Bierbauer* Viktor v. t. főorvos, kinek jelentése révén volt az esetről a rendőrségnek tudomása, a sebet akkor súlyosabb minőségének jelezte.

— **Baleset.** E hó 6-án *Mészáros* József abai illetőségi 13 éves fiú, *Arany* Sándor szti. iványi malmában állítólag játszás közben, a vízszintes forgó nagykerékre ült, miközben a hajtósíj elkapta s a gépezethez sodorta. Ott a szerencsétlen gyermek igen súlyos sérüléseket szenvedett, felső karja, melkasa és bordái összeroncsolódtak. Mire a szerencsétlenül járt fiút beszállították volna a megyei kórházba, utközben a kocsin meghalt.

— **Megszökött.** *Almási* Ferenc helybeli lakos szolgálja *Krausz* Gyula, ki szept. 17-én lépett szolgálatba s 5-én 5 frt előleget vett fel, gazdájától elszökött. A rendőrség a szökevénynek már nyomában van. *Almási* Ferenc az eltalajdonított pénzüsséget megkerülés esetén, a helybeli túzóltó-egyesületnek adományozza.

— **Véres verekedés.** *Szabó* János szent-mihályi születésű és *Virág* István székesfejevári születésű süttö-utca 12. sz. alatti lakos nagyszabású verekedést rendezett a *Ponty* és *Kálózi* vendéglők előtt. Az összetűzésnek a története a következő: *Virág* János tegnap egy lovat vett *Szabó* Jánostól 28 frtért. állítólag azon kikötés mellett, hogy ha a ló nem váll be, 24 óra múlva visszaadja. Midőn a ló már az ő istállójába volt, észrevette hogy „kehes.” Mád. e. találkoztak a *Ponty* vendéglőben s *Virág* vissza akartá adni a lovat, mivel nem használhatja. *Szabó* azonban sehogy sem tudta elképzelni, hogy az ő lova „kehes” volna, s nem is szándékozott a lovat visszavenni. Majd hevesen összeeszkálkoztak, kimentek az udvarra s ott *Virág*ot *Szabó* János, anyja és egy szent-mihályi ember alaposan helyben hagyták, *Szabó* János a verekedés folytatását megakarván akadályozni, kocsira ült és elvágtatott. *Virág* azonban észrevétlenül utána iramodott s a *Kálózi* vendéglő előtt egy tégladarabbal *Szabó* fejbe dobta. *Szabó* leugrott a kocsijáról és újra kezdődött a verekedés, míg nem egy arra

czirkáló rendőr végét nem vetette. *Szabó* orvosi látetelet vétetett fel s az ügy a járás-bíróság elé került.

— **Távirda és távbeszélő osztály.** A helybeli posta és távirda hivatal távirda és távbeszélő osztályán a hivatalos órák f. hó 1-től jövő év márc. végéig az előlirt szabályok szerint reggel 7 óra helyett 8 órákor kezdődnek. Ezen intézkedés egyébként az eddigi hivatalos órákat nem érinti, a mennyiben a táviratok feladása a jelzett időtől megszakítás nélkül esti 9 óráig eszközölhető.

— **Tűz Seregélyesen.** Folyó hó 7-ikén d. e. fél 10 órákor özv. *Klein* Józsefné a f. uti 120. szám alatti háza ismeretlen okból kigyulladt. A tűz az istállóban keletkezett s innen átterjedt a lakóháza, a felszer. kamra és boltihelyiségekre, melyek egészen leégtek. A kár összesen 9260 frt, de ennek nagyrésze biztosítás után megtérül.

— **Elmarás.** A napokban hosszasan emlékeztünk meg lapunk hasábjain a városunkban uralkodó botrányos közbiztonsági állapotokról, s főleg a komondorok veszélyes támadásairól, melyek elől sohasem lehetünk biztonságban. F. hó 5-án *Deák* János helybeli postai altiszt déltájt a külső Budai-ut 14. sz. a. házaon *Arany* Árpád mozdonyvezető címere akart egy csomagot és utalványt átadni, midőn *Magyaródiné* két kutyája rátámadt s a nagyobbik bal lábát a ruhán keresztül veszélyesen megharapta. *Pauer* István városi állatorvos az ebet lebunkoztatta s felboncolta, mely alkalommal kiűnt, hogy az állat veszett volt. *Deák* István ma reggel utazott Pestre a Pasteur-féle intézetbe.

— **Elgázolás.** *Hagyó* József, *Lichtneckert* Antal kocsi, a városháza előtt *Moori* Györgyöt elgázolta. Dr. *Bierbauer* Viktor v. t. főorvos azonnal megejtette a vizsdatatot, de az elgázolt emberen semminemű sérülést, de annál nagyobbokú ittasságot tapasztalt. A kihallgatás alkalmával kiderült, hogy a kocsis rákiabált *Moori* Györgyre, de az, mivel részeg volt, nem vette észre és szerencséjére a kerekék közé esett.

— **Szőlőtolvajok.** A hogy eljött a szüret s újra benépesedtek szőlőhegyeink, vele együtt elérkezett a szüretelési vágy is. Mézédés szőlőfirt vagy csipős murezi, ez most sok felebarátunknak legkedvesebb óhajta, még azoknak is, a kiknek sem édes szőlőfirtjük, sem murcziánk s szőlőjük eo ipso nincsen. Ha rendelkeznek elegendő fantáziával, ugy a legpompásabb szüretet is elképzelhetik szobájukban a meleg kályha mellett, ellenkező esetben pedig kisétálnak a szőlőhegyekre s ott élvezettel nézhetik, mint szedik, gyűjtik szorgalmasan s vizsik a prészába a — másét. Csütörtökön reggel négy suhancz ácsorgott a szőlőhegyi dülön. Őket is valószínűleg hasonló vagyak vonzották oda. Elnézgettek, mint szorgalmatoskodnak a szőlőszedők, majd tovább ballagtak s egyik hajlék előtt megálltak, melynek zöldredőnyű ablakánál érett szőlőgerezdek mosolyogtak rájuk. A mi ifjaink megálltak, hosszasan nézgettek a kíváncsatos jószágra, majd nagy elhatározással az ablak alá sompolyogtak s ügyesen kimentek vagy 3—4 kötés szőlőfirtöt. A zsákmányt hamrosan a mándli alá dugták s utezu vesd el magad — ugyancsak bujkáltak kifelé a bozótok között az utra. Egyszerre csak az egyik bajtárs, *Szabó* János megakad a nyakravalójánál s kezd visszafelé czurkolni. *Galambo*s István v. biz. tag ragadta meg, de a többieket már nem csiphetette meg, mert elszaladtak. A kis szőlőtolvaj azután bevallotta, hogy társai *Szabó* Mihály, *Pejtlé* János és *Rats* József pákozdi fiúk voltak, kik a szőlő lopásért majd a bíróság előtt fognak felelni.

— **A kilválgatás után.** A nagy nemzeti ünnepnapon, alig hogy leszállt az est és felragyogtak az ablakorok, felderült ábrázata néhány suhancznak is, a kik csak azért tartották azt a napot ünnepnek, mivel hogy nagy paszszióval bedobálhattak néhány setétben maradt ablakot. Másnap már vagy 5 ilyen gyermek állott a rendőrkapitány előtt. Ezek persze ta-

gadtak elszántan, de azért kettőjük nem menekült a megérdemelt büntetés elől: *Németh* Mihály és *Diétrich* Ferenc. Két napi elzárásra és a kár megtérítésére ítélték őket. — Ime a sorsnak az íróntája. Ők, a kik a sötétség ellen harcba, most a börtön setétjében álmódhatnak a világosságról.

— **Duhaj legények.** *Böröndi* Béláné leányával e hó 7-én este 6 és 7 óra között bérkocsin jöttek haza a szőlőtől. Midőn a *Hales*-hoz értek, *Aschenbrenner* Ferencz kétfogatu parasztkocsijával utolérte őket s már messziről kiabált, hogy beledönti a kocsit az árokba. Azután a bérkocsi mellé hajtott, s azt tényleg addig-addig szoritotta az ut széle felé, míg nem a kocsit beledönt az árokba. Azután elvágatott a város felé. A kocsin többen ültek, de a sorompós határozottan felismerte *Aschenbrenner*-t. Ime a mi *közbiztonsági* állapotaink! Szerencse, hogy a bérkocsiban ülöknek az ijedtségen kívül nem esett egyéb bajuk.

— **Kéjuzás.** Az őszi esőzéssel megjött a hideg. Az emberek nagyrészt otthon ülnek, és ha eltávoznak hazulról, ugyancsak gyorsan lépegetnek tova a nedves, hideg kövezeten. Este, mikor az utcai lámpák lomhafénye bizonytalanná teszi az emberek körvonalatát s nem félünk, hogy valamely ismerősünk mosolyogni fog rajtuk, begomboljuk alig a felöltöt, előre görbedünk, mintha keresnénk valamit s mint sötét árnyalakok surraunk végig a fal mellett, hosszú lépésekkel. *Tieger* József is begombolta a kabátját (begombolta volna álli-is, ha nem hiányzik a felső gomb) csütörtök este és mégis azt tapasztalta, hogy derekasan tázik. Eszébe jutott, hogy ez ellen csak egy orvosság van: be kell fűteni, és pedig vagy kívül — tudniillik körülötte a levegőt — vagy belül. Ez utóbbinál persze a fűtőeszköz a bor vagy pálinka. *Tieger* József nagy bölcsen az utóbbira határozta el magát, mindjárt tervet is forralt szándéka megvalósítására. Eppen a színház előtt ácsorgott a *Barnai*-kávéház ajtánál s eszébe ötlött, hogy ő itt már mint mindenek szolgált néhány hónapig s ismerős az épület belsejével is, tudja merre van a pincze s a pinczében hol állanak a borok. Felfésztette az utcai csatorna rácsokat, s jöllerelt, még csak esti 7 vagy 7/8 óra lehetett, sikerült alászállani a csatornába anélkül, hogy valaki észre vette volna. Onnan azután, macskamódra, valamiféle szellőző lukon keresztül a fás pinczébe hatolt s ott egyidőre valamely szögletben húzódott meg a boros pincze mellett, a hordók közelében s már előre kéjes melegséget érzett a torka tájékán. Azonban jól nem is tudhatta magát tájékozni, mikor belépett. *Takács* János mindenek, észrevette s kérdőre vonta, hogy mit keres itt, mérgesen rátámadt s fenyegette, hogy azonnal lecsukattja a rendőrségnél. *Tieger* Józsefnek kezdett melege lenni, ártatlan arcot szürelt s azt mondta, hogy éjjeli szállásra tért ide, nincs lakása, engedje őt ott a sarokban meghuzódni. *Takács* azonban nem engedett semmit s rákiáltott a tolvajra: „Takarodjál a honnan jöttél! Erre *Tieger* elővánszorgott a sarokból, a pincze hátuljához ment s a mindenes nagy bámulatára a szelelő lyukon keresztül eltűnt a hideg, nedves éjszakában. Tegnap délután szembesítették a rendőrségen *Tieger* Józsefet *Takács*csalé de utóbbi nem ismerte fel benne a betörőt.

— **Nyilvános köszönet.** A székesfejevári kath. legényegylet folyó hó 3-án igen sikerült szüreti mulatságot rendezett, melyre az iparososztályunk szép számmal gyűlt egybe. E czélra felülízetni sziveskedtek: *Prifach* József 1 frt, *Komáromy* Károly 2 frt, *Sz. J.*, *K. M.*, *H. K.*, *K. János*, *Gremspenger* István, *Kéri* Ferencz, *Látics* György, *Toman* Antal, *Szalay* József 1—1 frt, *Toma* Károlyné 1 frt 90 kr, *Szabó* József 2 frt 65 kr, *Róde* Imre 1 frt. 50 kr, *Niedermahr* Lajos 1 frt 25 kr, *Tamá*s Vilmos, *Havranek* Lajos, ifj. *Peuser* Frigyes, *Sch. A.*, *N. N.*, *N. N.*, *Havranek* Jenő, *N. N.*, *Chay* Antal 50 50 kr, *Schaumann* József 65 kr, *Póór* nővérek, *Vanka* János, *Fisi* Mihály 60—60 kr, *Orbán* István 70 kr, *Pölöskei* N. 45 kr, *Kanics*

J., Pap N., Hohn József 35—35 kr, Engelmann István, Engelmann Kálmán, Tajner Ferencz, Ziegelmüller Lajos, Juhász N., Borbély N. 30—30 kr, Misik János 25 kr, N. M. 50 kr, Müller J., Móna Jánosné 40—40 kr, Csehi Jánosné, Balog N., Podmaniczki N., Szabó József, Kirisies M., Neprosszel N., Daniss N., Bódi József 20—20 kr, Kovács, Vohinger Péter, Gutmann Lajos 15—15 kr, Rácz, Kess Antal, N.N., N.N., N.N., N.N., Bibics Imre, Majer István, Konecni József, Kovács József, Vanka József 10—10 kr. Fogadják a t. feülfizetők az együletnek mély és hálás köszönetét.

— **Gabona tolvaj.** Mult hó 26-án virradóra Grünfeld Adolf lovasberényi lakos magtárából 4 zsák árpa elvezett. A csendőrség megindította a nyomozást, mely eredményre vezetett. **Albreck József** kocsis volt a tolvaj és a gabnát **Kajtor István** odaváló lakosnak adta el 6 frtért. Albreck beismerte még, hogy tavaszal is adott el 1 zsák zabot, árpát s 4—5 kosár mohartakarmányt. Az ügyet a kir. törvénytörvényszékhez tették át.

— **Az osztályorsjáték.** Szeptember 29-ével a „kis lottó” Magyarország megszünt és az osztályorsjáték modern és kipróbált intézménye lépett helyébe. A m. kir. szab. osztályorsjáték, melynek hivatalos játéktérve mai számunkban közlé van téve, aránylagos kis betétekkel szemben kedvező játékesélyeket és nagy nyereményeket nyújt. — A kibocsátott 100.000 sorsjegy közül 6 osztályba osztott 50.000 nyeremény húzatik ki.

— **Óriási választékban** érkeztek a legdivatosabb női divatkelmek, téli felöltők, gallérok, futó- és nagyszőnyegek, minden egyes cikk eredeti gyári árért lesz árusítva **Deutsch Manó** és fia divatruházában.

— **Egyházi szerek,** zászlók, miseruhák, keresztutak és oltárképek, csillárok, kegytárgyak, lépek és könyvek beszerzésére ajánkozik **Szűts és társa,** a bibornok-érseki és Magyarország hercegprímásának udvari szállítói. Budape. ten. IV., Kossuth Lajos-utca.

Irodalom és Művészet.

Verne munkái. Jules Verne-nak illusztrált füzetes kiadásából, melyet a Franklin-Társulat ad ki, megjelent a 71—75. füzet. Befejeződik a sorozatban *Keraban a vasfejű* és megkezdődik *Az uszó sziget* című regény. Verne évtizedek óta a legolvasottabb író minden irodalomban, melynek nyelvére lefordították. Merész fantáziája kalandos utjait követve nemcsak gyönyörködve szórakozunk, hanem sokat tanulunk is. A természet tudományok népszerűsítése Jules Verne-nak kétségtelenül sokat köszönhet. Az illusztrált magyar kiadás fordítása gondos, illusztrációi pedig az eredeti francia kiadás karakterisztikus rajzai. Az olcsóságánál fogva is ajánlatos vállalat füzetje 20 kr., mely akár egyenkint megszerezhető, akár előfizetés útján minden magyar könyvkereskedésben kapható.

Az üldöző. Irta A. Conan Doyle. A Sirger és Wolfner-féle Egyetemes Regénytár tizenkettedik évfolyamának utolsó, 18-ik kötete, amely épp most jelent meg, Conan Doyle-nak, a híres angol elbeszölőnek ismét egyik érdekfeszítő s a maga nemében remek munkáját adja közre. Akik a Regénytárból ugyane szerzőnek A nábob kínese című regényét ismerik, feszült várakozással fogják kezükbe venni ezt ez új könyvet, ha megmondjuk nekik, hogy főszereplője ugyanaz a Sherlock Holmes, akinek bámulatosan megrajzolt alakja annyira elragadta az első könyv olvasóit. Sherlock Holmes az az amatőr-detektív, aki a legbonyolultabb bűnügyi rejtelmeket pusztán az okoskodás révén játéva oldja meg s bámulatosan egyszerű és természetes ötleteivel, folyvást kellemes igatottságban tarja az olvasót. Az üldöző azonkívül igazán szép regény is és egyik része, mely a mesés hírű mormonok országában játszódik, egészen új, teljesen ismeretlen képet tár föl az olvasó előtt. A csinos piros kötésű könyv ára egy korona.

INNEN-ONNAN.

Közéletünk.

Egy okos cikkcsorozatot olvastam nem nagyon régen a Székesfehérvár és Vidékében. A város decenciájával foglalkozott, rendkívül élvezetes irányban tárta fel közéletünk és társadalmi életünk: mizeriáit. Akárki is a cikkeknek szerzője, bizonyos, hogy nemcsak éles szeme van, de tele van szellemmel és erős ítéletképességgel. Megfigyeléseit hangulatosan, szépen írja meg. Igazán élvezettel olvashatta bárki!

Nem szándékozom reflektálni erre a cikkre, mert legnagyobb részében magamévá teszem az abban írottakat, csak a figyelmet akartam felhívni rá. Aki teheti, olvassa el. Jó munkát végez vele.

Nagyon öröndtem láttára annak, hogy van még ember ebben a városban, aki gondolkodik züllött állapotaink felett, s aki fáradságot vesz magának, hogy a sötétben botorkálók előtt szövegetek nyujtson, melynek világa mellett kitalálhatnának jelen viszonyaink sötét utestűzőjébe.

Csak kitalálhatnának, ha ugyan volna bennök annyi életerő, hogy akarni tudjanak. De sajnos, mi eljutottunk már arra a pontra, hogy megernyedt idegzetünkkel képtelenek vagyunk magunkat nemesebb elhatározásokra ösztökélni. Vágyaink vannak még, mert élünk, de akarni már nem tudunk, mert a hosszú betegség felemésztette erőnket. Hogy segítsünk magunkon, előbb petyhüdt idegzetünket kellene fölrírsítetnünk, hogy tudjunk akarni. Amde a sorvadt idegrendszerre kellemetlenül hat a villanyozási művelet, s mint a narkotikus álomban levő, úgy a mi közéletünk is nehezen és kellemtlenül ébred és neheztelőleg fogadja az ébresztési kísérleteket, melyek beteges nyugalmában háborgatják.

Nagy jóakarattal, kitartással és türelemmel kell hozzá, hogy ezt a kellemetlen munkát magunkra vállaljuk. És az eredmény? Neheztelés és gyűlölködés! Ki veszi ezt magára? Hiszen a siker kétes s nagy erővel kellene bírunk, hogy higgyünk benne. Mert nem is deradencia, hanem valóságos depravatio ez. A visszafeljődés tana igazolódik rajtunk könyörtelenül.

Hol is van a hiba? A városban-e? — az emberekben-e?

Ha látjuk, mint őrli meg az idegenből idekerült emberek jobb érzését ez a város, már hajlandók volnánk föltételezni, hogy valami titokzatos végezet ver békét itt minden nemesebb érzésre. Igen ám, de a város holt anyag, s csak az emberek együttes működése adja meg életet.

Telhat az emberekben kell keresnünk a hibát! Az emberekben, mindenikben együttesen és nem egyesekben. Visszafeljődött itt az emberi egyéniség majdnem kivétel nélkül mindenikben. Hogy egyesek legfőbb jelenségeinek látszanak, ez csak helyzetüknek s nem egyéniségüknek tudandó be.

Fáj talán, hogy nyíltan kimondom, de az emberek nagy részében itt a férfiaság elkorcsosult s a magyar karakter bátor ösztönösége kiveszett. Ez a legnagyobb bajunk. A gyógyulásnak ez a legfőbb akadály, s akarunknak ez a megölője.

Mert négy szem között sok ám itt is a jellemes ember. Nem is az erkölcsi érzés, hanem az erkölcsi akarattal hiányzik belőlünk.

Innen van, hogy hallottam embereket négy szem között igen helyesen ítélni közérdekű dolgokban; hallottam kitörni belőlük a becsületes felháborodást és midőn ez ügyekben tenni kellett nyilvánosan; mikor az erkölcsi érzésnek erkölcsi akarattal kellett volna megnyilatkoznia; akkor a gyávaság, a férfiatlan gyöngöseség békét vert az erkölcsi fölfogásra, s cselekedetében hódolt a többség véleményének.

Tudni, hogy rosszat teszünk, s azt mégis elkövetni, ez a legnagyobb bűn. Ujjal mutathatnák sokra aki ebben a bűnben leledzik.

És mi tulajdonképpen ennek az oka? Az, hogy a pajtáskodás és egynyi szimpátia; önző magánérdek és gyávaság feledtetik velünk azt, hogy közérdekű cselekedeteinkben csak a közérdek által engedtesük magunkat vezetetni. És vajon nem a közérdek vezérel mindenkit a közügyben? De igen! Addig, amíg X. barátunk érdeke nem ütközik bele a közérdekbe. Ekkor azonban ez az X. barát jójósan elvárhatja — és itt Székesfehérváron el is várja — hogy ellene ne tegyünk semmit. Valóban a humanitás is azt kívánja, hogy bajba, ketlemelenségbe ne keverjük felebarátunkat. Hát még a pajtás, a mulató czimbor, mennyi jogot formálhat a humanitás mellett a szeretet nevében?

Igy pusztul minden vonalon a közérdek, de

nem csak ez, így vesz ki mindenikből a jóakarattal is, hogy nyomorult állapotainkon segítsen. Ki vállalkozik rá, hogy szembeszálljon a barátok egész seregével; hogy segítsen közállapotainkon ott is, ahol nem fáj tőle a feje?

Még nagyobb veszedelmet is rejt magában ez a mindent leplező baráti segítség. Ez bátorít fel egyeseket, hogy nyíltan a közérdek ellen támadhassanak. Csak lennének minden kérdés megoldásánál szigorúan a közérdek harcosai; csak megtanulnának már egyszer a baráti érdeket mellőzni a közérdek dolgoknál: azonnal megéreznék a közélet tisztultabb légkörét. Addig azonban nem számíthatunk változásra, a míg ketségbeesetten védelmezzük meg barátainkat a közérdek kárára, s kimerülten csak akkor állunk föltre, mikor már nem lehet többé őket felszínen tartani.

Ime a depravatio!

Közéletünk teljesen nélkülözi az etikai alapot. Pedig, a míg ezt meg nem találtuk, a míg tetteinkben nem kizárólag erre az alapra helyezkedünk: addig feljődésről, csak a visszafeljődésben lehet szó. Mert a közérdek azt kívánja tőlünk, hogy itéletünkben mindig az etika legyen irányadónk. E mellett ott kell lennie az igazság mérlegének, a mely szegénynek, gazdagnak, barátának, ellenségnek egyforma mértéket használ.

És itt van a legnehezebb akadály, a melyet átugrani nem tudunk.

Nagy különbség van a földhöz ragadt szegény és a gazdag ur között. Azzal jót tenni, annyi mint: fellátalmazni őt, hogy újabb jótéményt kérjen tőlünk. Igyekezünk tehát távol tartani őket, mert tele: reánk a közelségük. A éinek pedig sok pénzre, vagy nagy hatalomra, annak igen kellemes dolgot szivességet tenni, mert mi is jogot nyerünk a viszont szivességre. — Ime ez az önző emberek utestűzője!

Még gyakrabban esnek áldozatul az emberek érzelmeiknek. Ez még az önzetlen embert is megélt itéletében. Mert sok kérdés elbírálása a fölfogás dolga. Attól függ, hogy mely alapból indulunk ki, úgy jutunk más és más következtetésre. És mert érzelmeink közvetlen benyomást gyakorolnak gondolkozásunkra, igen gyakori, hogy megtevesztjük önmagunkat is itéletünkben. Az ellenséget gyűlöljük, minden tette ellenszenves és gyűlöletes: — barátainkat szeretjük, s szeretetünkben tetteiket is jóindulatul bíráljuk. És ezzel fel van állítva a hamis mérleg a lelkiünkben. Ha szigorúan nem figyelünk, ha etikai érzésünk nem hatja át itéletünket, — tévedünk az igazságban, s megtevesztünk mást az itéletünkkel. És kiválja ennek más a kárát, mint a közérdek.

Ne tévesztjük el tehát soha szemünk elől az erkölcsi törvényeket.

És ha nem zárhatjuk is el magunkat az emberi természetből, hogy mindannyian élvezet után járunk, boldogság után törekszünk, hasznunkat kereszük, — de ne feledjük el soha, hogy ez ha természetes is, nem értékes tulajdonunk. Lelkismeretünk, mely nem egyéb, mint közvetlen erkölcsi itéletünk saját magunknak, vagy mások cselekedeteinek értékéről, nem fogja dicsőnek találni, ha valaki egész életén át egyebet sem tett, mint a legnagyobb hűvel kergette az élvezetet, a boldogságot és a hasznát. Erkölcsi értéket nem fog tulajdonítani senki az efféle cselekedeteknek, ha azok úgy érvényesültek, hogy a más emberek jogait, érdekeit, érzelmi figyelmét nem vették. Minden cselekedet elbírálásánál tehát álljon ott előtünk az a kérdés, hogy nem sértett-e az más érdekeket? Mert a mint saját boldogságunkat nem szabad mások boldogságának romjait keresni, éppen úgy nem szabad tűrni, hogy valaki önzésből utját állja a más természet szerinti boldogságának. Ebben kell a társadalomnak kirelhetlenül igazságosnak lenni, mert az önző embereknek rosszságukban van a legnagyobb erejük és az önzetlen embereknek jószáguk a legnagyobb gyöngöseségük. Nagyon gyakori éppen ebből magyarázható az az eset, hogy a ki mások érdekeit önzetlenül, bátran megvédelmezi, saját érdekében gyöngö és gyáva, ne hogy érdekét védve önzőnek, vagy rossznak látszassék.

Ezért szükséges a társadalom egészeses működése. S a közélet reánk ruházott kötelem az egymáson segíteni, a gyöngök megvédése, a rosszak megbüntetésében áll. De áldásá e kötelek teljesítése csak úgy lesz reánk és másokra, ha magánérdeknek a közérdeket soha fel nem áldozzuk; ha a rosszulatult cselekedetet a jök rovására nem dicsérjük s ha joggalban boldogulását senkinek elő nem segítjük. Ehhez nemcsak nemesen érző szív, nemcsak kötelességtudás és erkölcsösség kell, — ehhez szükségünk van a közéletben nélkülözhetetlen férfias bátorságra

is, a mely nyíltan vallja jobb érzéseit. A mig ezt sajátunká nem tettük, addig nemcsak hasznára nem leszünk a közérdeknek, hanem gyávaágunkkal felbátorítjuk az önző embereket éppen a közérdek kárára.

De mert a gyávaág ragadós betegség, kifogunk-e gyögyulhatni ebből a betegségből? — férfiaságunk öntudatára ébredünk-e? — hogy megakadályozzuk városszánkban nem a minden térer tapasztalható dekadenciát, — hanem magát a reánk nehezedeó depravációt?

— ön.

Törvénytörés.

— Gondatlanság áldozata. Kedden d. e. délt a székesfehérvári kir. törvénytörés Psóra György felett, aki emberölés vétsége miatt állt a törvénytörés előtt. A tényállás a következő: Folyó évi szeptember 18-án reggel 7 óra tájt Psóra György, ki már 5 év óta kocsi, egy kocsi ment Moór felé. Mellette állt Surányi Györgyné, mögötte pedig Káldér György. Előtte néhány lépésvyire haladt Csöngedi Imre egy kocsi, melyen kivüle még Deve Mihály ült nevével. Midőn Psóra György kocsiával a Moór és Csöngedi között az országúton levő nagy hidhoz ért, hol az út lejtősen ereszkedik alá, a lovakat nagy könnyelműséggel nem fékezte meg, hanem engedte őket trappban szaladni, sőt valószínűleg Csöngedi kocsiját is ki akarta kerülni jobb felé, amely oldalon előtte 7 lépésvyir három asszony ment: Kiss Zsigmondné (61 éves), Bogárn Györgyné és Lada Istvánné. Rajuk kiáltozott, hogy térjenek ki, de már késő volt, Kiss Zsigmondné a kiáltásra visszafordult, de a kocsi nyomban elütötte s a ló és kocsi keresztül ment a testén. A kapott súlyos sérülések következtében délután meg is halt. A szerencsétlenségnek szemtanúi voltak még Vig Mihályné, Psóra Andrásné s Remete Mihályné, akik távolabb mentek. Kiss Zsigmondon és Psóra György vádlotton kívül a nevezettek is, mint tanúk, mind jelen voltak a tárgyaláson. A törvénytörés a következőképp alakult meg: Elnök volt Kecán Lázló törv. bíró, szavazóbírók: Madarasi István és Sercr Camill, közváltó: Juraszék János kir. alügyész, Révay Kálmán jegyző. Az elnök először Kist hallgatta ki s megkérdezte, hogy a haláleset következtében mennyi kiadása volt. (Összes költsége 2) frt és a napidíj egy frt. Kérdezte továbbá, hogy nem voltak-e haragban a ... időltől? Felelet: nem. Majd a vádlott felé fordult s felszólította, hogy beszélje el az esetet. Psóra György bizonyos, reá nézve előnyös változtatással elmondta az esetet, de igyekezett minél bizonytalanabb kifejezést használni.

— Sebesen hájtott?

— Hát kérem, lejtős volt az út, a kocsi nekiindult, nem ment olyan szörnyű sebesen, olyan közepes trappban.

— Láta az asszonyt?

— Igen; teli volt az út asszonnyal.

— Miért nem kiáltott?

— Kiáltottam háromszor is, de az asszonyok nagy beszédben voltak.

Majd a tanukihallgatásra került a sor. Vig Mihályné azt vallotta, hogy ő csak akkor nézett oda, mikor az asszony már a kocsi alatt volt. Juraszék János: Csak a kiáltásra lett figyelmes?

Tanu: Igen.

— S mire odanézett, már a kocsi alatt volt az asszony?

— Igen.

Ebből következik, hogy a vádlott későn kiáltott. A tanuk vallomása, kivéve Lada Istvánné, nem voltak teljesen objektívek. A mult hónapban tanuskodásuk óta változott az álláspontjuk. Akkor majdnem mind a vádlott ellen tanuskodtak, most pedig igyekeztek a vádlott javára beszélni. A közváltó kívánságára az elnök a tanuk megesketését elrendelte. A tárgyalás végén az elnök kihirdette az ítéletet, mely szerint a kir. törvénytörés Psóra Györgyöt 7 havi börtönrre s 21 frt kártérítésre ítélte.

— A pezső. Már néhány éve, hogy Sőr Károly rácz-almási születésű napszámos Budapesten az államvasutak nyugati pályaudvarában gondolatokba mélyedve járkált az egyik raktár

ajtaja előtt. Karácsony előestéje volt. Eszébe jutott, hogy gyermekkorában mennyeire várta ő ezt a kedves ünnepet, mely ő neki mindig olyan szép ajándékok hozott. Ha valamit nagyon megkívánt, tudta, hogy karácsonykor meg fogja kapni. Azonban változtak az idők. Azokban a régi jó gyermekekben leghőbb vágya a fityü-lős ostar volt; ma azonban más. Nem pénz, nem, hanem egy palaczk pezső. Igen, pezső, melyet csak az urak isznak, amelynek ő csak a nevét ismeri, de amely nagyon jó lehet. Amint így gondolkodott, észrevett a raktár szögletében egy kosarat, melyre valami gyanus felirású czédula volt biggyesztve. Oda sompolygott, elolvasta: *Francza Pezső*. Ne pazaroljuk a szót; Sőr Károly felbontotta a kosarat, kivett belőle egy palaczkot s kabátja alá rejtve, hazafelé sietett. Otthon nagy lelki élvezettel fogyasztotta el a drága nedűt. Ettől a percztől kezdve azonban nem tudott többé nyugodni. Megint csak elment az állomásra s várta az alkalmat, mikor kaparinthatna megint egy üveggel. Az alkalom február 27-én elérkezett. Megint talált abban a sarokban pezsős kosarat, mikor azonban az üveget kivéve el akart illanni, egy vasuti alkalmazott letartóztatta, s átadta a bíróságnak. A budapesti kir. büntető törvénytörés a napokban ítélte a pezsőtőlvalj fölött s a 10 frt áru pezsőgőrt 10 hónapot kapott. Most a "szótében" javában fogadkozik, hogy soha többé nem iszik pezsőt.

Közgazdaság.

A gazdasági marhavásár.

A gazdasági marhavásárintézményt csak Budapestten tartják egy ugyanabban az időben és egy ugyanazon a helyen, a hol vágómarhavásárt tartják. Nagyobb fölújítású vágómarhavásárral bíró városok elterelték a gazdasági marhavásárt nemcsak az előbbinek környékéről, de még a városból is, valamely közelfekvő más községbe, vagy távolabb fekvő vasuti gőcpontra. A vágómarhavásárral való érintkezés kikerülése szempontjából az alsó-ausztriai helytartóság Ponzighen rendezte a tehénvásárt és a hizlalók a fogni való sertést elterelték *Steinfeldbe* Wiener Neustadtba, mert ott a leolésért szánt kész áruval még egy egyetemleges rakodón sem érintkeznek.

Budapestten kétféle gazdasági marhavásár van. Itt tartják az igazonó marhavásárt és szintén együttesen a vágómarhavásárral a tehénvásárt is. Mindkét vásárnak csütörtöki fölújításával a főváros közelében gazdálkodók vásárolják és többnyire lábun hájtják gazdaságaikba.

Világos dolog, hogy a legkönnyebben ezek az állatok infúziálhatják a gazdaságok egész marhaállományát, mert egy vasuti rakodón, egy vásáron, uton talajon eszosznak, egy egy takarmányon élnek, egy elhánásban részesülnek az elhajtás alatt is, mint a vágómarhavásárra fölújított nem mindig kifügastalan egész-ségű vágó marha.

A mult heti marhavásáron 270 drb. szerbiai eredetű szarvasmarhát zártak ki a forgalomból, mert ezeken a ragadós *seáj- és körömfájást* állapotok meg. Fejvesztetten jártak el az egészségügy hivatalú őrök, kik a vásárnak teljes beszüntetése után jelentést tettek a főváros közelelmzési ügyosztályához és utasítást kértek egy oly fórumtól, mely épp oly kevésbé illetékes ilyenmi intézkedésekre, mint a marhavásár igazgatósága és mely épp oly kevésbé tudta, mit csináljon, mint a jelentést tevő állatorvos.

Tovább adták tehát a telefon üzenetet a földmívelési miniszteriumhoz, hol az egyedül czél szerű intézkedést rögtön el is rendelték. A beteg és gyanus állatokat kizárták a forgalomból és a vásár tovább folyhatott. Körülbelül 2000 szerbiai szarvasmarha maradt vesztégar alatt. A milyen megnyugtató volt ez az intézkedés a piac kivétel képességének megóvása szempontjából épp oly szűk és könnyelmű az állattenyésztés és a gazdaság szempontjából.

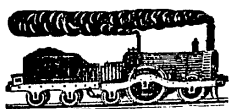
Egy ily módon gyanus és folytonosan veszélyeztetett piacra sem most, sem később

gazdasági marhát fölújítani nem szabad. A gazdák legföltétebb kincsükért, állományukért reszketnek, ha a budapesti piaczon tehenet vagy igazonót kell vásárolniuk. Ennek a körülménynek köszönjük, ha a tenyész- és a haszonállatok forgalma nem lendül föl és kisebb méreteiben is csak az éllemeesebb közvetítők kezében marad, a közvetlen érintkezést pedig termelő és vásárló között teljesen kizárja.

Régen hangoztatják már a főváros környékén gazdálkodó mezőgazdák, hogy a haszonállat, a gazdasági állatvásárt nemcsak időre, hanem területre nézve is el kell a vágó marhavásártól különíteni. A földmívelési miniszterium, ha foladatai magaslattan áll, nem tűrheti ezeket a tarthatatlan állapotoknak fönttartását és a főváros által épített külön istállók által való megőrkítését.

Ezt a tanulságot méltóztassék a muit heti vásártéri incidensből levonni.

* A kartelek eltöltése. A kereskedelemügyi miniszter végre rászánta magát, hogy komolyan foglalkozzék az agrárprogram egy lényegesebb pontjával, a kartelek eltöltésével. A nagy töke azonban nem szivesen adja ki kezéből uszora-gazdálkodásának ezt a fegyverét s így el lehetünk rá készülvé, hogy sok oldalról fognak fölőpni a gazdasági fejlődés e vésszes hájtásait megvédelmezni. A megkérdezett kamarák közül egy már védelmére is kelt a jeles gazdasági intézménynek. A pécsi kamara, melyről szó van még nem érzi a kartelek hatását. Ez nem jelent mást, minthogy a kamara nem ért a gazdasági kérdések mélyebb megítéléséhez, mert hiszen a ki belát az árképzés rejtelmeibe, igen jól tudja, hogy minden fogyasztási cikkünkhez régóta hagyja a kartel, mely vagy a termelő, vagy a fél gyártmányok készítői, vagy a gyárosok, vagy a kereskedők között jött létre, drágító nyomait. Hogy a kamara ezt nem veszi észre, az talán annak is tulajdonítható, hogy nagyon is elmerültünk a nagy tőkének ebbe az uszora-gazdálkodási rendszerbe. De ha hirtelenben megszűnnének az összes kartelek, a szabad verseny árleszoritása nyomán képződött árakon majd megismerne a pécsi kamara is azt a nagyon is érezhető különbséget, melyet a kartelekkel a fogyasztók hátrányára a nagy töke élér. A pécsi kereskedelmi és iparkamara hétfőn tartotta a nyári szünet után első rendes ülését Litke József elnöklésével. Az ipari kartelekkel szemben való állásfoglalás ügyében a kamara a kereskedelemügyi miniszter által véleménynyilvánításra hivatván föl a közgyűlés arra az álláspontra helyezkedett, hogy nálunk a kartelek hatása még nem igen érezhető. A fölterjesztés részletesen kifejti, hogy a kartelek itt-ott tapasztalt elfajulhatására nálunk nincsenek meg a szükséges előföltételek, különben is a kartelek az eddigi tapasztalatok szerint sehol huzamosabb ideig fenntarthatók nem voltak. A karteleknek törvényhozási szabályozása ellenben ennek a nagy töke szaporítására irányuló intézménynek általános elterjedését és állandóvá tételét segítené elő. A kartelekkel szemben alkalmazandó tiltó rendszabályoknak — mint azt Amerikában látjuk — nálunk sem lenne fogantaja. A kamara a kartelek meghonosodásának megakadályozására elégségesnek tartja, ha kimondatnék, hogy a kartel-szerződésben megállapított kötelezettségek teljesítésére irányuló keresetek bírói eljárás tárgyai nem lehetnek, továbbá a kartellben álló vállalatok semmiféle állami kedvezményekben nem részesülnek. Az országban minden verseny nélkül álló kartelek alakításának megakadályozására a kamara a behozatali vámtarifa illető tételének leszállításában, vagy megszüntetésében igen alkalmas eszközöt lát. Mivel azonban egy elsőrendű életszükséglet: a kenyér igen alkalmas helyi kartelek kötésére, kívánatosnak tartja a kamara, ha pékiparra vonatkozólag is olyan rendelkezések állapíttatának meg, mint az ipartörvény 53. §-ában a mézáró iparra, hogy így szükség esetén a kenyéreműek ára is hatóságilag állapíttathassék meg.

Vasuti uj menetrend.

— Érvényes 1897. október 1-től. —

Csász. és kir. szab. déli vasut.

Budapest ind.	Székesfejérvár ér.	Nkiszsa ind.	Nkiszsa ér.
Szem. v. 6:40 reg.	8:53 d. e.	9:04 d. e.	1:24 d. u.
Gyorsv. 7:30 reg.	8:53 d. e.	8:58 d. e.	11:45 d. e.
Vegy. v. 2:35 d. u.	4:29 d. u.	4:35 d. u.	8:55 este
Vegy. v. 5:25 d. u.	7:39 este	—	—
Gyorsv. 7:45 este	9:11 este	9:16 este	12:10 éjjel
Szem. v. 9:25 este	11:33 este	11:43 este	3:52 éjjel

Nagykanizsa ind.	Székesfejérvár ér.	Budapest ind.	Budapest ér.
Szem. v. 12:15 éjjel	4:16 reg.	4:24 reg.	6:29 d. e.
Vegy. v.	—	6:15 reg.	8:33 d. e.
Gyorsv. 5:48 reg.	8:47 reg.	8:54 reg.	10:14 d. e.
Vegy. v. 9:15 d. e.	1:51 d. u.	2:32 d. u.	4:32 d. u.
Szem. v. 2:— d. u.	6:01 d. u.	6:09 este	8:12 este
Gyorsv. 5:06 d. u.	8:03 este	8:15 este	9:40 este

Székesfejérvár indul	Komárom-Ujszöny ér.
Vegy. v. 10:— d. e.	2:50 d. u.
Szem. v. 10:— este	12:59 éjjel

Komárom-Ujszöny ind.	Székesfejérvár ér.
Szem. v. 11:36 d. e.	2:23 d. u.
Vegy. v. 3:41 reg.	8:22 d. e.

M. kir. államvasutak.

Székesfejérvár-Veszprém ind.	Veszprém-Székesfejérvár ér.
Sz.v. 5:20 d. e.	8:03 d. e.
Sz.v. 9:27 d. e.	10:45 d. e.
Sz.v. 1:— d. u.	2:33 d. u.
Sz.v. 9:27 este	11:— este

BUTOR

raktáromat, kárpitos és asztalos műhelyemet május hóban **Kossuth-utca 18. szám alá helyeztem,** egyszerű mind megnagyobbittam.

Idáig nem létező olcsó árakon kaphatók:

Fráló, Ebédő, Szalon, Iroda és minden lakoszály berendezések; Egyes szekrények, és ágyak, magas dívánok, ottománok, tükrök, képek, hajlított székkek, asztalok, karnisok, összehajtható fotel, és szekrény ágyak. Lőszót, áfrik. és ruanyos márványok méret szerinti pontosan készítették.

Kész munkák mondérozása izaléses kivitelben.

Tapétázások jótállás mellett.

Rajzokkal és költségvetéssel díjtalanul szolgálók.

IFJ. FÜSTER IMRE

Székesfehérvárott, Kossuth-utca 18. szám.

MAGYAR FÖLDHITEL

BUDAPEST, Nemzeti színház bérpalotája.

VIII. ker., Kerepesi-ut 5. szám.

Ajánl

3¹/₂ és 4⁰/₁₀-os jelzálogkölcsonöket

földbirtokra, házakra, a fővárosban és a vidéken, a becsérték 50, illetve 70 %-os

megterheléséig. Továbbá birtokparcellázásokat, telepítéseket, talajjavítási kölcsönöket az ide vonatkozó 1897. év törvény-czikk alapján. — Kiméritő prospektus kívánatra postafordultával meg.

MAGYAR FÖLDHITEL

Budapest, Nemzeti Színház bérpalotája, VIII. Kerepesi-ut 5. szám.

Csak csekély

HAVI RÉSZLETFIZETÉSRE kaphatók!

Legujabb divatu tavaszi-gallérok és kabátok.

Kész férfi- és gyermekruhák

minden nagyságban. Kanavász, vászon és minden e szakmába vágó cikkek, valamint

ingek, gallérok és lábravalók, nap- és esernyők dus választékban.

— Nagy raktár asztal- és futó-szőnyegekben. —

LÖWY ADOLF + + + + +
+ + + + + SZ.-FEHÉRVÁR.

(Felmayer mellett.)

„KEGYELET“

az »Első hazai cs. és kir. érczkoporsó-gyár« temetkezési vállalata, **Sz.-Fejérvár, Kossuth-utca Dieterich-féle ház.**

Van szerencsém szives tudomásul hozni, hogy

„**KEGYELET**“ ezim alatt

egy a jelenkor minden igényeinek megfelelő

TEMETKEZÉSI VÁLLALATOT

rendeztem be, hol is egy a helybeli mint a vidéki tisztelt gyászoló közönségnek minden e szakmába vágó cikkek **gyári áron bocsájtok rendelkezésére.**

Raktáron tartok a legegyszerűbb fakoporsóktól a legdiszesebb érczkoporsókig mindenféle árban. — Továbbá szemfedeleket, lepedöket, párnákat, szóval teljes berendezést a temetkezéshez szükséges kellékekből.

Nagy raktárt tartok legszebb kivitelű művirág, érc és örökzöld koszorúkból.

Elvállalok egy helyben mint vidéken teljes temetkezések rendezését, kapolnák, szobák behuzását stb.

Rendkívüli olcsó árban bocsájtom a gyászoló családok rendelkezésére egy helyben mint vidéken saját **disz gyászkoocsijaimat**, (halottas kocsit) és pedig a következők árakon:

Egy diszes 8 oszlopos fekete ezüstös gyászkoocsi helyben 2 lóval 4 frt,

Egy diszes két ezüstös gyermek gyászkoocsi helyben 3 frt.

Továbbá rendelkezésére áll még a gyászoló családoknak egy igen diszes üveges fekete ezüstös gyászkoocsi és igen diszes fehér aranyozott üveges gyermek gyászkoocsi a megfelelő testörség és kapussal. — Hulla szállítást az ország és külföld minden irányában elvállalok.

Magamat a t. gyászoló családok szolgálataiba felajánlva maradok kiváló tisztelettel

GEBAUER KÁROLY,

az „Első hazai cs. és kir. szab. érczkoporsó-gyár“ tulajdonosa.

KREIZLER SÁMUEL ÉS FIA
 Székesfejérvárott
 BELPÁCE (SAJÁT HÁZ) * ALAPÍTTATOTT 1842-BEN.

Vásznak, asztalneműek, chiffonok a legjobb minőségben. Ruhakelmék, selymek, paplanok, szőnyegek és gratlik pargetok, posztók és gypju-kelmék a legnagyobb választékban.

MINDEN CZIKK
a legmérsékeltebb szabott áron.

Kérem a tisztet közönség becses pártfogását.
 Ugyanezen házban egy „ÜZLET HELYSÉG“ azonnal kiadó.

Legujabb römek kézimunkák
 kézi munkákhoz különféle anyagok,
 ággy-, asztalneműek- és vászon-árak,
 kész női-, női- és gyermek jó minőségű

FEHÉRNEMŰEK
 jutányos áron szerezhetők be

GERENDAI GYULA
 vászon-, fehérnemű és kézimunka kereskedőnél,
 Székesfejérvárott Kossuth-utca sarok.

Kézimunkák vidékre választásra küldetnek.
LEGJOBB GLACZÉ KEZTYÜK.

DIVATOS NYAKKENDŐK!
 SELYEM ESERNYŐK!

RODE IMRE
 Uri és női divatüzlete Székesfejérvárott,
 Nádor-utca 17. szám.

A mélyen tisztelt vevő közönség b. figyelmét bátorodom felhívni az alatt felsorolt árukra, melyek új üzletemben nagy választékban legjobb minőségben olcsó árakon szerezhetők nálam be, u. m.:

Férfi kalapok:
 férfi kemény kalap fekete 2.- 3.- 3-50
 férfi puha kalap színes 1-50 1-80 3.-
 férfi puha kalap fekete 1-60 1-80 3.-
 férfi puha kalap Loden 1-20 1-50 1-80
 gyermek kalap minden színben 75 től 1-50

Férfi sifon ing:
 sima elővel gallér nélkül 1-20 1-50 2.-
 szeg. elővel gallér nélkül 1-50 1-80 2-20
 himzett „ gallér nélkül 1-80 2.- 2-40
 batiszt „ gallér nélkül — — 2-20
 selyem „ gallér nélkül — 2-20 3.-
 férfi gallér fehér és színes 12 drb 2 frt.
 férfi kézelő fehér és színes 12 pár 4 frt.
 Creton gy.ing gallérral —90 1-20 —
 sifon gallér nélkül 1.- 1-20 —
 férfi lábra való köpper —80 1.- 1-20
 férfi lábra való atlas damask 1-30 1-60

Zsebkendők:
 tél vászon színes széllel 1-20 1-50 1-80
 czerina vászon színes széllel 2-40 3.- 3-60
 fehér vászon és batiszt 3-50 4-50 5-50
 gyermek Clott esernyő —90 1.- 1-20
 férfi Clott esernyő 1.- 1-20 1-50
 félselyem esernyő 1-80 2.- 2-20

Reklam nyakkendők:
 Legdivatosabb formákon 15, 20, 25 kr
 Legdivatosabb form. selyem 30-tól 1-50

Bőrkezttyük, elismert legjobb gyártmányu
 férfi- és női- minden létező színekben párja 1-20 frt.

Nagy választék férfi, női és gyermek-harisnyákban, továbbá válfüzők, csipkék, szallagok, kötő és horguló pamutok, csipke függönyök és minden e szakmába vágó rövidáru cikkekben.

Krén I.
 világító-kályhagyára
 Székesfejérvárott.

MINDENFÉLE KÁLYHÁKAT GYÁRT.
 Képes árjegyzéket
 kívánatra bérmentesen küld.

HIRDETÉSEK
 felvételnek
 kiadóhivatalunkban
 Kiglyó-utca 9. szám alatt
 a legjutányosabb árban.

NAGY BUTOR-ELADÁS!!
 SZÉKESFEHÉRVÁROTT SAS-UTCZA 16. SZAM,
 A „FEKETE SAS“ szálloda átellenében.

A ház lerombolása és a raktárhelyiségek kiürítése végett a raktáron levő összes
asztalos-, kárpitos-, és esztalgályos-butorok,
 egyenként fali- és pipere tűkrök, kepek,
szőnyegek, függönyök, madraczok, vaságyak, mosdó asztalok
 és számtalan föl nem sorolt tárgyak minden elfogadható árban eladatnak.

Ez alkalommal szabadjon igen becses megrendelímmel tisztelettel értesíteni, hogy kárpitos és asztalos raktáromat haladéktalanul tovább folytatom és készséggel vállalkozom mindennemű javítások és átalakításokra; lakosztályok tapetirozására, helyben úgy mint vidéken; szolid, izlésteljes és jutányos munkáimért reménylem, hogy becses megrendelímmel 35 évi szakadatlan működésem elég biztosítékot nyújt további becses bizalmukhoz, melyet tisztelettel kér

Id. Fűster Imre,
 kárpitos- és asztalos-üzlet tulajdonos.

HIRDETMÉNY.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminisztérium, ellenőrző közegei útján, az első magy. kir. szabad. Osztálysorsjáték I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgáltatta, azok a főelárusítóknak elárúsítás végett kiadottak.

A Magyar Királyi Pénzügyminisztérium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A magy. kir. szabadalmazott Osztálysorsjáték Sorsolási Terve. 100,000 SORSJEGY, 50,000 NYEREMÉNY.

Első osztály. Betét 12 korona. Huzás: 1897. november 11. és 1.		Második osztály. Betét 20 korona. Huzás: 1897. december 10. és 11.		Harmadik osztály. Betét 32 korona. Huzás: 1898. január 4. és 5.		Negyedik osztály. Betét 40 korona. Huzás: 1898. január 26. és 27.		Ötödik osztály. Betét 32 korona. Huzás: 1898. február 16. és 17.		Hatodik osztály. Betét 24 korona. Huzás: 1898. március 9-től április 6-ig.	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Legnagyobb nyeremény a leg-szerencsésebb esetben 1.000,000 korona.	
1 á	60000	1 á	70000	1 á	80000	1 á	90000	1 á	100000	Nyer. 1 á	600000
1 á	20000	1 á	25000	1 á	30000	1 á	30000	1 á	30000	Nyer. 1 á	400000
1 á	10000	1 á	10000	1 á	20000	1 á	20000	1 á	20000	Nyer. 1 á	200000
1 á	5000	1 á	5000	1 á	15000	1 á	15000	1 á	15000	1 á	100000
3 á	2000	3 á	3000	3 á	10000	3 á	10000	3 á	10000	3 á	10000
5 á	1000	5 á	2000	5 á	5000	5 á	5000	5 á	5000	5 á	5000
8 á	500	8 á	1000	8 á	2000	8 á	2000	8 á	2000	8 á	2000
30 á	300	20 á	500	10 á	1000	10 á	1000	10 á	1000	10 á	1000
50 á	100	60 á	300	70 á	500	70 á	500	70 á	500	70 á	500
2900 á	40	3900 á	80	4900 á	130	3900 á	170	3900 á	200	3900 á	200
3000 nyer.kor.240000		4000 nyer.kor.477000		5000 nyer.kor.898000		4000 nyer.kor.934000		4000 nyer.kor.1061000			
Bevétel		MÉRLEG.						Kiadás			
100.000 sorsj. I. oszt. á kor. 10		1000000	3000 nyeremény I. osztály		240000						
97000 " II. " " " 18		1746000	4000 " " " " " " "		477000						
93000 " III. " " " 30		2790000	5000 " " " " " " "		890000						
88000 " IV. " " " 38		3344000	4000 " " " " " " "		934000						
84000 " V. " " " 30		2520000	4000 " " " " " " "		1064000						
80000 " VI. " " " 22		1760000	3000 " " " " " " "		9550000						
		Kor. 13160000	50000 nyer.		Kor. 13160000						

Az I. osztály huzása 1897. november hó 11. és 12-én lesz. A huzások a magy. kir. ellenőrző hatóság és a kir. körjegyző jelenlétében nyilvánosan történnek a Vigadó termelében Sorsjegyek a magy. kir. szab. Osztálysorsjáték valamennyi elárúsítottjának kaphatók.

Budapest, 1897. október 1.

A MAGY. KIR. SZAB. OSZTÁLYSORSJÁTEK IGAZGATÓSÁGA.
Lényai Hazay.

Rendkívül érdekes nyilatkozatokat kaptunk az „Asbest“-talpbélés hasznosságáról az ország minden részéből. Bizonyára érdekelni fogja önt, ha mutatónak közlünk néhányat.

Tisztelt Doctor ur!

Az asbest betéti cipők kitűnőnek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszűnt minden lábfájszám, úgy hogy — azt hiszem — lábbajom semmi további orvoslást nem igényel.

Szíves tanácsát köszöni

Dánoson, 1897. évi szeptember 17-én.

tisztelő híve

Wekerle Sándor.

Högyes orvos-tudor urnak Budapesten.

„Dr. ur szabadalmát képező Asbest-talpbetétekk-el, úgy könnyű nyári, mint vadász cipőimet ellátván, a használat alatt tapasztalt előnyöket: kellemes puha járás, úgy nagyobb járásnál a lábunk a horzsolástól megóvása, mint kétségtelen eredmények: doktor urnak tudomására hozni részemről szíves kötelességemnek tartom.“

Budape-t, 1897. szeptember 6-án

Rónay János, orsz. képviselő.

Edvi Illés Károly jogtudós, a kiváló publicista a következőket írja:

„Az Asbest-czipőtalpak megszerűen bevalnak egész családomnál, a kitűnő gyártmányt a legmelegebben ajánlatom.“

Szombathelyi Antal koltai földbirtokos a többek közt a következőket írja:

„Vadászat alkalmával használtam az Asbest-talpbélést, a járás könnyebb és kellemesebb volt, mert lábam nem csuszott ide-oda.“

Kossa Dezső siklósi ügyvéd.

„A ki egyszer Asbest talpbetétet használt, soha többé nem fogja azt nélkülözhetni. Meggyőződésem, hogy a ki ad a kényelmes lábbelire, az Asbest talpbélést fog viselni.“

Végh Árpád m. kir. posta-és táviró főtiszt Zágrábban ezeket írja:

„Tisztelt Doktor ur!

Korszakos megbecsülhetetlen tálmányának teljes elismeréssel kell adóznom akkor, midőn vizsgálom azon időre, midőn lábamon hörkeménykedés, gyakori labizadás igen kellemetlenül, mondhatni az idegességük zavaróztak. Azon négy év óta azonban, hogy Asbest talpbélésű cipőket viseltek, sem a lábtól gyakori meghűlés, sem semmi lábbajok, melyek előbb a cipőktől erednek, nem kinéznek, de kalocsáit sem kell hordanom, mert új feltalmányu Asbest talpbélésű cipőit teljesen vízhatlanok. Teljes elismeréssel és halálai vagyok hazaíás tisztelettel.“

Zágráb, 1897. augusztus 29.

Érdekes a következő levél is:

Tisztelt uram!

„A megrendelt és használatba vett Asbest talpbélés nagyon jól bevált. Lábam, mely tele van tyukszemmel, teljesen nyugodt benne, mintha csak vánkások között lenne. Kérem még számomra küldeni egy pár ilyen talpbélést, 35 csn. hosszant. Csik-Szent-Márton, 1897. szept. 13.“

Dr. Molnár László ügyvéd.

Duchon József, a szigetvári takarékpénztár igazgatója, a ki ma 81 éves aggastyán, hosszú levelelől kö öljük ezt a részletet:

„Czipőmet Asbesttel bébeltem: két hete, hogy a cipőmben járok. Az eredm ny idáig az, hogy talpaim nem égneek oly nagyon; a lábikrák napokénti daganata elmaradt.“

Dr. Hufnagel János zavarai (Pozsonymegye) orvos szószent a következőket írja:

„Zavar Nagysombattól 7-8 klmre fekszik. Ezt az utat nem egyszer megtettem már gyalog, de soha másfél óránál hamarabb, a természetemre siettem is. Mihelyt az Asbest betet s czipőm kékzűlt, próbagyaloglásra indultam Vonaton bementem Nagyszombatba és onnan gyalog jöttem, eg sz kényelmesen öt negyedóra alatt, annélkül, hogy csak a legkisebb fáradtságot is éreztem volna. A lábam könnyen izadásnak indul; ez utban azonban nemcsak hogy a lábam nem izadt, hanem miutha az egész testemben jótékony hüvösség áramlott volna sét, alulról fölfelé. Legközelebb megint tisztes rendelést.“

Val'er József magyar-gorb i ev. ref. lel-kész ezt írja:

„Feltette sokat szenvedtem a tyukszemek miatt; csak azért a nyugodalomért, a miben az Asbest-talp viselése óta részem van, köszönet a feltalálónak és a gyártónak.“

Strassenreiter Ignác budapestt magánzó ezt írja:

„Minden öreg urnek, ki még frissen mozogni akar, becsületszóval a legmelegebben ajánlom üdvös talalmányukat.“

Asbest-talpbélés. Csak utánvét mellett.

Felnőtteknek 35—46. számig frt 1.—
Gyermekeknek 20—34. számig „ .50

Kapható AZ ELSŐ MAGYAR ASBEST-ÁRU GYÁRNÁL

BUDAPEST, VI. ker. Sziv-utca 18. szám.

Minden város részére egy ismételtárusító kerestetik.

Székesfejerváron kizárólag: LANGRÁF GÁBOR ÉS FIA urnaknál kapható.